

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE, PEDAGOGICKÁ FAKULTA
A COLLEGIUM MARIANUM - TÝNSKÁ VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2011

MICHAELA KOUŘILOVÁ

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE, PEDAGOGICKÁ FAKULTA
A COLLEGIUM MARIANUM - TÝNSKÁ VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA**

**WENCESLAO WODICZKA
A JEHO TVORBA PRO FLÉTNU**

Autor: Michaela Kouřilová

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Lucie Maňourová, Ph.D.

Studijní obor: Historická hudební praxe

Forma studia: Tříleté bakalářské prezenční studium

Rok: 2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

.....

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí své bakalářské práce PhDr. Lucii Maňourové, Ph.D. a konzultantce Mgr. Janě Semerádové za velkou ochotu, cenné rady a připomínky. Dále Ing. Davidu Kouřilovi za korektury cizojazyčných textů. Mé poděkování patří také Prom. fil. Zuzaně Petráškové za uvedení do muzikologické praxe, Mgr. Janě Spáčilové, Ph.D. za konzultace k datu narození a Mgr. Filipu Suchánovi, O. Praem. a jeho spolupracovníkům za poskytnutí literatury ve Strahovské knihovně a povzbuzení k dalšímu bádání.

Abstrakt

Bakalářská práce sjednocuje životopisné údaje Wenceslaa Wodiczky, které lze dohledat z České republiky a navazuje na započaté bádání po místě narození. Dále se věnuje kompozicím pro flétnu, jelikož podrobné údaje o těchto skladbách nebyly v české literatuře dosud publikovány. Práce zahrnuje spartaci, edici, formálně-harmonický plán a rozbor interpretace - „*Concerto à 5^{stromti}: Flauto Traversiere, Violino Primo, Violino Secundo, Alto Viola et Basso*“ a incipity ke sbírkám sonát - „*Huit sonates pour le violon et la basse dont il y en a quatre pour la flute traversiere...oeuvre second a Sei sonate a flauto solo e basso e violoncello...opera terza*“.

Abstract

The Bachelor thesis collects the biographical data of Wenceslao Wodiczka, which can be found within the Czech Republic, and builds on the existing research on his place of birth. It also deals with the compositions for flute as comprehensive information about these pieces has not been published in the Czech literature yet. The work includes modern edition, formal-harmonic plan and the interpretation analysis of „*Concerto à 5^{stromti}: Flauto Traversiere, Violino Primo, Violino Secundo, Alto Viola et Basso*“, and the incipits of sonatas collections - „*Huit sonates pour le violon et la basse dont il y en a quatre pour la flute traversiere...oeuvre second a Sei sonate a flauto solo e basso e violoncello...opera terza*“.

Obsah

ÚVOD.....	1
1 Wenceslao Wodiczka.....	3
1.1 Jméno	3
1.2 Stav bádání.....	4
1.3 Život	13
1.3.1 Osudy členů rodiny	15
1.3.2 Vztah s rodinou Leopolda Mozarta	17
1.4 Místo narození.....	19
1.4.1 Rodokmen Věžníků z Věžník	20
1.4.2 Stav bádání.....	24
1.4.3 Výskyt jména Vodička na výše uvedeném panství	25
2 Skladatelská tvorba	27
2.1 Concerto à 5 ^{stromí} : Flauto Traversiere, Violino Primo, Violino Secundo, Alto Viola et Basso	29
2.1.1 Vnější popis pramene.....	29
2.1.2 Rozbor.....	31
2.1.3 Interpretace koncertu	33
2.2 Sonáty pro flétnu	37
2.2.1 Huit sonates pour le violon et la basse dont il y en a quatre pour la flu-te traversiere...oeuvre second.....	37
2.2.2 Sei sonate a flauto solo e basso e violoncello...opera terza	39
3 Ediční zpráva	42
3.1 Zásahy v konkrétních okruzích	42
3.1.1 Artikulace.....	42
3.1.2 Chybějící takty	44
3.1.3 Posuvky.....	45
3.1.4 Rozsahové chyby	46
3.1.5 Trámce	48
3.2 Obecné zásady.....	49
3.3 Tabulka provedených edičních zásahů.....	49
3.3.1 I. věta Allegro	49
3.3.2 II. věta Adagio	52
3.3.3 III. věta Allegro assai.....	53
4 ZÁVĚR	59
5 SEZNAM LITERATURY	61
6 SEZNAM PŘÍLOH.....	66

ÚVOD

Wenceslao Wodiczka nepatří k osobnostem zařazovaným do učebnic dějin hudby. I přes nesporné kvality jeho děl bylo široké hudební veřejnosti z celé jeho skladatelské tvorby do dnešní doby nabídnuto pouze vydání „*Sinfonie C dur*“¹ a „*Sei sonate a violino solo e basso...opera prima*“.² V roce 1993 tyto sonáty natočil na CD Jaroslav Svěcený.³ V dnešní době, kdy už se stává naprostou samozřejmostí poučená hra jednotlivých stylových období, je jeho interpretace překonána, avšak samotná realizace nahrávky kompletního opusu ukazuje na výjimečné postavení těchto sonát v české houslové literatuře. Sonáty do svého repertoáru zařazuje Gabriela Demeterová a ve vlastní úpravě pro barokní flétnu také Jana Semerádová. V neposlední řadě bývají sonáty hrány v rámci výuky v ZUŠ a na konzervatořích.

V České republice se Wodiczkově osobě a jeho teoretické práci již přes deset let věnuje Jana Spáčilová, která veřejnosti představila jeho školu hry na housle, a to například ve své diplomové práci na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy⁴ nebo nedávno ve článku „*Některé otázky barokní houslové techniky na příkladu učebnice Václava Vodičky*“.⁵ Snad se i tato škola dočká novodobého tisku, podobně jako třeba škola hry na housle Leopolda Mozarta. Jistě by pro hudebníky věnující se historicky poučené interpretaci byla cenným zdrojem informací. Ve své bakalářské práci na Filozofické fakultě Univerzity Palackého se zabývala Vodičkovou školou hry na housle také Martina Vaculčíaková.⁶ Tato práce však poskytuje některé informace mylně.

Mimo Českou republiku se nejvíce mnichovským hudebníkům a tedy i životu a dílu Wenceslaa Wodiczky věnuje dlouhodobě Robert Münster, který přiznává Wodiczkovi

¹ VODIČKA, Václav: *Sinfonia*, Musica Viva Historica, Praha 1981.

² VODIČKA, Václav: *Sei Sonate*, Musica Antiqua Bohemica, Praha 1962.

³ VODIČKA, Václav: *Czech violin music of the 18th century*, Loděnice 1993.

⁴ SPÁČILOVÁ, Jana: *Vodičkova houslová škola (Amsterdam, c. 1757) v kontextu dobové pedagogické literatury*, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, diplomová práce, Praha 2001.

⁵ SPÁČILOVÁ, Jana: *Některé otázky barokní houslové techniky na příkladu učebnice Václava Vodičky (1757)*, in: *De Musica. Zborník Katedry hudby Prešovskej univerzity v Prešově, Prešov 2010*, s. 124-146 (sborník z konference: „Vzájomné vzťahy a ovplyvňovanie vokálnej a inštrumentálnej hudby v 16. - 18. storočí v kontexte historicky poučenej interpretácie“, Prešov 4. – 6. 11. 2008).

⁶ VACULČIAKOVÁ, Martina: *Husľová tvorba Václava Vodičku v kontexte husľovej interpretácie 18. storočí*, Filozofická fakulta Univerzity Palackého, bakalářská práce, Olomouc 2008.

velký význam mezi mnichovskými hudebníky, svědčí o tom i zajímavý fakt z jeho nedávno vydané publikace „*Herzog Clemens Franz von Paula von Bayern und seine Münchener Hofmusik*“,⁷ kdy v tabulce dvorních skladatelů uvádí pouze roky narození a úmrtí, a u jediného Wodiczky je, kromě s otazníkem označeného roku narození, uvedeno přesné datum úmrtí.

Cílem této práce bude sjednocení životopisných údajů Wenceslaa Wodiczky, které lze dohledat z České republiky, a především je rozšířit do strany pohledu skladatele kompozic pro flétnu. Podrobné údaje o těchto skladbách totiž nebyly v naší literatuře dosud publikovány.

⁷ MÜNSTER, Robert: *Herzog Clemens Franz von Paula von Bayern und seine Münchener Hofmusik*, Tutzing 2008, s. 51.

1 Wenceslao Wodiczka

1.1 Jméno

V hudebninách a literatuře je možno se setkat s několika variantami jména Wenceslao Wodiczky.⁸

Křestní jméno: *Vincislao, Wenzel, Wenzeslaus, Wenceslao, Wencelao, Venzl, Wenceslas, Václav.*

Příjmení: *Woditzka, Woditzca, Wotiezka, Wotiska, Wititzka, Wotizka, Wodiczka, Wodička, Wodizka, Wodicza, Wodik, Woditska, Vodiska, Wodozky, Wodicžka, Vodisca, Vodička.*⁹

V dobových matrikách nejčastěji nacházíme německé či polské varianty českých jmen. Není ani nikterak zvláštní množství různých variant jednoho jména či příjmení. Dnešní ustálené spojení osobního (křestního jména) a rodinného příjmení bylo úředně zavedeno teprve patentem Josefa II. z roku 1786. V době před tímto patentem byla jména víceméně zapisována dle sluchového vjemu.

⁸ Jelikož se tato práce bude odkazovat i na členy Wodiczkovy rodiny, jejichž jména nelze překládat do českého jazyka, bude se držet varianty, pod kterou byl nejčastěji uváděn - tedy Wenceslao Wodiczka.

⁹ Wodicza [sic!], Wenzeslaus, dostupné online: <http://www.bml.lmu.de/>.

1.2 Stav bádání

Hledání informací o Wodiczkově životě může být rozděleno do dvou rovin. Jednou je hledání v Mnichově, v místě Wodiczkova celoživotního působení a druhou hledání literatury dostupné v České republice, na kterou se tato práce odkazuje.

GERBER, E. L.: Historisch-Biographisches Lexikon Der Tonkünstler, 1782:¹⁰

„Wodizcka také Wodiska (Wenzeslaus) hudební umělec a houslista, od kterého byly v roce 1750 známy různá houslová sóla a koncerty. Vyskytoval se již v roce 1738 jako komorní hudebník v kurfiřtské kapele v Mnichově.“

GERBER, E. L.: Neues historisch-biographisches Lexikon Der Tonkünstler, 1814:¹¹

Záměna Wodiczky W. s Wodiczkou T. Spletení osob se věnovala ve své diplomové práci na FF UK Jana Spáčilová.¹²

DLABAC, J. G.: Všeobecný historický slovník umělců z Čech a zčásti i z Moravy a Slezska, 1815:¹³

Premonstrátský kněz Johann Gottfried Dlabač žil a působil jako knihovník Strahovského kláštera. Sepsal mimo jiných teoretických prací také *„Všeobecný historický slovník umělců z Čech a zčásti i z Moravy a Slezska“*. Rukopis slovníku je zachován a na požádání je možné do něj ve Strahovské knihovně nahlédnout. Rukopisná hesla jsou

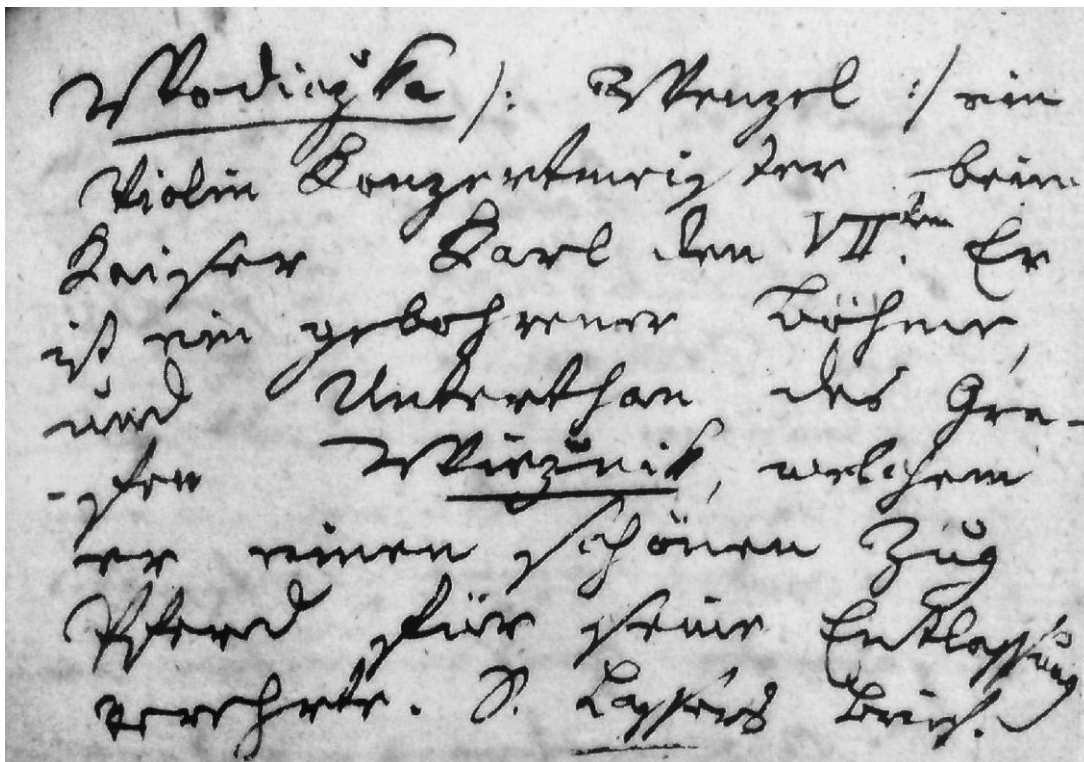
¹⁰ GERBER, Ernst Ludwig: *Historisch-Biographisches Lexikon Der Tonkünstler welches Nachrichten von dem Leben und Werken*, Leipzig II N-Z/1782, s. 822-823 (překlad autorka): *„Wodizcka auch Wodiska (Wenzeslaus), ein Tonkünstler und Violinist, von dem um 1750 verschiedene Violinsolos und Konzerts in MS. bekannt wurden. Er befand sich schon in Jahr 1738 als Kammernusikus zumacht dem Konzertmeister in der Khurfürstl. Kapelle zu München.“*

¹¹ GERBER, Ernst Ludwig: *Neues historisch-biographisches Lexikon der Tonkünstler welches Nachrichten von dem Leben und Werken*, Leipzig II S-Z/1814, s. 597.

¹² SPÁČILOVÁ, Jana: *Vodičkova houslová škola (Amsterdam, c. 1757) v kontextu dobové pedagogické literatury*, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, diplomová práce, Praha 2001.

¹³ DLABAC, Gottfried Johann: *Allgemeines historisches Künstler-Lexikon für Böhmen und zum Teil auch für Mähren und Schlesien*, Praha 1815, s. 391 (překlad autorka).

napsána na papírcích, které jsou pečlivě za sebou vloženy do malých, ale velmi širokých knížek v kožené vazbě.

obr. 1 - Rukopisné heslo Wodiczka [sic!] od J. G. Dlabače/Strahovská knihovna

Hesla rukopisná a tištěná jsou často mírně pozměněna, avšak v tomto případě jsou téměř totožná.

„Wodiczka, Wenzel, ein Konzertmeister auf der Violine von Geburt ein Böhme, und Unterthan des Grafen Wieznik, dem er für seine Entlassung einen schönen Zug Pferde verehrte. Hernach stand er in Diensten K. Karls VII. in München. Hr. Virtuoso Lasser rühmte ihn in einem mir von München aus zugeschickten Briefe.“ (srov. s obr. 1)

„Wodiczka, Wenzel, koncertní mistr, houslista, národností Čech, v poddanství hraběte Wieznika, který jej vyměnil za pěkného tažného koně. Poté se nacházel ve službách kurfiřta Karla VII. v Mnichově. Pan virtuóz Lasser ho vychvaloval v jednom ze zaslaných dopisů z Mnichova.“

FETIS, F.- J.: Biographie universelle des musiciens et bibliographie générale de la musique, 1867:¹⁴

V heslu je možno dozvědět se poněkud odlišné informace: „*WODICZKA (Wenceslas), kapelník ve Vídni, nebo spíše houslista a koncertní mistr. Pod tímto názvem Lustig, ušlechtilý hudebník z Amsterdamu, vytvořil nizozemský překlad metody pro violu, která byla napsána v němčině; tento překlad je dnes jediný známý. Název zní: Korte Instructie voor de vioole, in't hoogduitsch opgesteld en uit dat origineel in't Fransch en Nederduitsch vertaald, Amsterdam, Olofsen, 1757. Houslová sóla Wodiczky jsou uvedena v katalogu Preston, Londýn. Víme také o Huit sonates pour le violon et la basse, dont il y a quatre pour la flûte traversière, œuvre second; à Paris, chez madame Boyvin et chez le sieur Le Clerc; in-4° obl. (nedatováno)*“

MENDEL, H. - REISSMANN, A.: Musikalisches Conversations-Lexikon, 1879:¹⁵

„*Wodiczka, Wenceslaus, také Vodiska, skladatel a houslista byl dlouhou dobu koncertním mistrem ve Vídni. Jsou známy jeho práce: >Huit sonates pour le violin et la basse, dont il y a quatre pour la flûte traversière, œuvre second< (Paris, chez madame Boyoin et chez le sieur le Clerc, in 4° obl.). Kromě toho také houslová sóla uvedená*

¹⁴ FÉTIS, Francois-Joseph: *Biographie universelle des musiciens et bibliographie générale de la musique, deuxième édition*, Paris 8/1867, s. 484 (překlad autorka): „*WODICZKA (Wenceslas), maître de chapelle à Vienne, ou plutôt violoniste et maître de concerts. Sous ce nom, Luslig (voy. ce nom), musicien distingué à Amsterdam, a donné la traduction hollandaise d'une méthode pour la viole, qui, suivant le traducteur, aurait été écrite en allemand; mais la traduction seule est connue aujourd'hui. Elle a pour titre: Korte Instructie voor de vioole, in't hoogduitsch opgesteld en uit dat origineel in't Fransch en Nederduitsch vertaald, Amsterdam, Olofsen, 1757. Des solos de violon par Wodiczka sont indiqués dans le catalogue de Preston, de Londres. On connaît aussi de lui Huit sonates pour le violon et la basse, dont il y a quatre pour la flûte traversière, œuvre second; à Paris, chez madame Boyvin et chez le sieur Le Clerc; in-4° obl. (sans date).*“

¹⁵ MENDEL, Hermann - REISSMANN, August: *Musikalisches Conversations-Lexikon. Eine Encyclopädie der gesamten musikalischen Wissenschaften*. Berlin 11/1879, s. 397 (překlad autorka): „*Wodiczka, Wenceslaus, auch Vodiska, Tonkünstler und Violinist, war eine Zeit lang Concertmeister in Wien. Nachgenannte Werke sind von ihm bekannt: >Huit sonates pour le violin et la basse, dont il y a quatre pour la flûte traversière, œuvre second< (Paris, chez madame Boyoin et chez le sieur le Clerc, in 4° obl.). Ferner sind Violinsolis in Katalog von Preston in London verzeichnet. Ferner ist von Jac. Wilh. Lustig in Amsterdam eine Uebersetzung ins Holländische der von W. in deutscher Sprache verfassten Schule für die Viola vorhanden. Nur die holländische Ausgabe ist zur Zeit bekannt, deren Titel lautet: >Korte Instructie viole, in't hoogduitsch opgesteld en uit dat origineel in't Fransch en Nederduitsch vertaald< (Amsterdamu, Olossen, 1757).*“

v katalogu Prestona v Londýně. Dále podle Jac. Wilh. Lustiga v Amsterdamu holandský překlad k dispozici od W. v německé řeči napsané Školy pro violu. Pouze holandské vydání je v současné době známo, název zní: >Korte Instructie viole, in't hoogduitsch opgesteld en uit dat origineel in't Fransch en Nederduitsch vertaald< (Amsterdam, Olossen, 1757).“

Hesla Fétise i Mendela jsou si velice podobná. Otázkou stojí zařazení Wodiczkova místa působení do Vídně a ne do Mnichova, kam jej zařadil Dlabač. Tomuto problému se také věnovala Jana Spáčilová ve své diplomové práci na FF UK.¹⁶

EITNER, R.: Biographisch-bibliographisches Quellen-Lexikon, 1904:¹⁷

„Wodiczka (Wodozky) Wenzel (Wenzeslaus) nejvíce používané varianty jména. Byl od roku 1745 koncertním mistrem (houslistou) dvorní kapely v Mnichově. V roce 1750 dostal plat 925 guldenů, stejnou částku bral až do jeho úmrtí v polovině roku 1774 (Kreisarchiv) [...]“

Eitnerovo heslo přináší novou informaci o Wodiczkově platu. Velká část následujících životopisů toto datum a částku cituje.

GURLITT, W.: Riemann Musik Lexikon, 1961:¹⁸

„[...] v 1739 se zdržoval v Paříži, kde mu (Sr. Wodik) [sic!] byla udělena výsada tisku. V jeho tištěných houslových a flétnových sonátách op. 1 a 2 (Paříž 1739, dotisk v Londýně 1740 a 1750) propůjčuje italskému schématu sonát vysoce osobní nótu, ještě

¹⁶ SPÁČILOVÁ, Jana: *Vodičkova houslová škola (Amsterdam, c. 1757) v kontextu dobové pedagogické literatury*, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, diplomová práce, Praha 2001.

¹⁷ EITNER, Robert: *Biographisch-bibliographisches Quellen-Lexikon der Musiker und Musikgelehrten der christlichen Zeitrechnung bis zur Mitte des neunzehnten Jahrhundert*, Leipzig 10/1904, s. 286 (překlad autorka): „Wodiczka (Wodozky) Wenzel (Wenzeslaus), der Bedeutendste unter den W.'s, war sein etwa 1745 Konzertmeister (Violinist) an der Hofkapelle in München. 1750 bedrug sein Gehalt 925 Gld., den er bis zu seinem in der Mitte des Jahres 1774 (Kreisarchiv) [...]“

¹⁸ GURLITT, Wilibald: *Riemann Musik Lexikon*, Mainz L-Z/1961, s. 938-939 (překlad autorka): „[...] hielt sich 1739 in Paris auf, wo ihm (Sr. Wodik) [sic!] ein Druckprivilegium erteilt wurde...In seinen gedruckten Violin - bzw. Flötensonaten op. 1 und 2 (Paris 1739, Nachdrucke in London 1740 und 1750) verleiht er dem italienische Sonatenschema eine höchst persönliche Note; noch bedeutender sind jedoch seine 35 handschriftlich überlieferten Symphonien und die beiden Konzerte für Fl. V. 1757 edierte er eine Violinschule. W. Word manchmal mit Franz Xaver Woschitka (Woczitka) verwechselt [...]“

významné je jeho 35 ručně psaných dochovaných symfonií a oba koncerty pro Fl. V 1757 vydal houslovou školu. W. někdy zaměňován s Franzem Xaverem Wocchitkou (Wocchitkou).“

SCHOENBAUM, C.: Předmluva k Vodička V., Sei Sonate, MAB, 1962:¹⁹

„[...] odešel do Paříže, kde mu již roku 1739 bylo uděleno tiskové privilegium „Pour plusieurs Sonates pour le Violin et le Violoncelle“. Jelikož je jako žadatel uveden „Sr. Wodik“ [sic!] lze se domnívat, že tiskové povolení nebylo uděleno nakladateli, nýbrž přímo skladateli Vodičkovi. [...] Ještě roku 1763 obdržel pařížský nakladatel Le Clerc tiskové privilegium k povolení vydání skladeb V. Vodičky. Poněvadž se Le Clerkovy tisky Vodičkových skladeb nedochovaly, je sporné, zda vůbec u tohoto nakladatele vyšly.

Skladatel Vodička byl typickým reprezentantem generace, která tvořila na přelomu doznívajícího baroku a vznikajícího stylového rokokového údobí. Podobně jako J. V. Stamic v Mannheimu, Vodička osobitým způsobem skladebně navazoval ve své komorní hudbě na italské mistry pozdního baroku. Naproti tomu jeho orchestrální skladby patří již zcela nepochybně nové době. Zvláště Vodičkovy sinfonie jsou koncipovány zcela ve smyslu mannheimské stylové reformy. Výrazná melodika s českými prvky, někdy až dvořákovského charakteru, staví Vodičkovu tvorbu do blízkosti skladebného odkazu Antonína Filse.“

ČERNUŠÁK, G. - ŠTĚDRŇ, B. - NOVÁČEK, Z.: Česko-slovensko hudební slovník osob a institucí, 1965:²⁰

V podstatě totožné heslo s Gurlitt, W.: Riemann Musik Lexikon. Dále se informace v tomto slovníku odkazují na výše uvedenou předmluvu od C. Schoenbauma k Sei Sonate, op. 1.

¹⁹ SCHOENBAUM, Camillo: *Předmluva k Vodička, Václav: Sei Sonate*, Musica Antiqua Bohemica, Praha 1962.

²⁰ ČERNUŠÁK, Gracian - ŠTĚDRŇ, Bohumír - NOVÁČEK, Zdenko: *Česko-slovensko hudební slovník osob a institucí*, Praha 2/1965, s. 888-889.

VESTER, F.: Flute Repertoire Catalog, 1967:²¹

a PIERREUSE, B.: Flute Literature, 1982:²²

Katalogy flétnové tvorby zmiňují Wodiczkovy skladby pro flétnu - vydané i nevydané.

WÜRZ, A., in: Die Musik in Geschichte und Gegenwart, 1968:²³

Do dnešní doby textově neobsáhlejší slovníkové heslo, které z předešlých hesel utváří celek a na životopisné údaje navazuje. Dále obsahuje informace o Wodiczkově rodině, které do té doby žádné slovníkové heslo neobsahuje. V hesle je možno se dozvědět také více o kompozici Wodiczkových skladeb.

SCHOENBAUM, C., in: The New Grove Dictionary of Music and Musicians, 1980:²⁴

Již ne tak dlouhé slovníkové heslo jako A. Würtze. Odkazuje se jako již dříve Gurlitt na pochybnost v záměně W. Wodiczky s F. X. Woschitkou. Dle nejnovějšího výzkumu se na dvoře opravdu vyskytovali tři lidé s takto velice blízkými jmény, a to Wodiczka Wenceslaus, Wodiczka Joseph a Woschitka Franz Xaver.

Woschitka (také Wodiczka, Woczitka, Worschitzka, Baiczka, Vocitka, Vorczika), Franz Xaveri (Franz Xaver, Franciscus Xaverius), * 1728 Vídeň - † 3. listopad 1796 Mnichov, byl komorním hudebníkem, učitelem hry na violoncello a skladatelem.²⁵

KRUPKA, H.: Předmluva k Vodička V., Sinfonia, MVH, 1981:²⁶

„[...] vyšlo tiskem šest houslových sonát op. 2 a osm houslových a flétnových sonát op. 2. Tyto díla vyšla později též v Londýně, z čehož můžeme soudit, že se tam Vodička snad někdy zdržoval [...].“

²¹ VESTER, Frans: *Flute Repertoire Catalog*, London 1967, s. 255.

přetisk: VESTER, Frans: *Flute music of 18th century*, Monteux 1985, s. 525.

²² PIERREUSE, Bernard: *Flute Literature*, Paris 1982, s. 651.

²³ WÜRZ, Anton, in: *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*, 14/1968, s. 754.

²⁴ SCOENBAUM, Camillo, in: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, London 20/1980, s. 471.

²⁵ Woschitka, Franz Xaveri, dostupné online: <http://www.bmlo.lmu.de/>.

²⁶ KRUPKA, Hanuš: *Předmluva k: Vodička, Václav: Sinfonia*, Musica Viva Historica, Praha 1981.

Nejspíše tisková chyba v označení šesti houslových sonát - místo op. 2, má být op. 1. O Wodiczkově pobytu v Londýně prozatím není nic známo.

BAUMGARTNER, A.: Musik der Klassik, Der Grosse Musik Führer, 1982:²⁷

„Václav Vodička (Wenzeslaus Wodiczka) se narodil roku 1715 v Čechách a pravděpodobně se zde vyškolil houslistou. Několik let se zdržoval v Paříži jako houslista, housl. učitel, nakladatel a v roce 1745 byl koncertním mistrem dvorní kapely v Mnichově. [...] V rukopise je zachováno 35 sinfonií a 2 flétnové koncerty z pozoruhodného díla [...].“

Heslo převážnou většinou převzato z: Gurlitt, W.: Riemann Musik Lexikon, 1961. Zda působil Wodiczka v Paříži jako houslista a učitel není nic známo. U hesla chybí seznam zdrojů.

MÜNSTER, R.: Aus Mozarts Münchner Bekanntenkreis: Die Musikerfamilie Wodiczka, 1991:²⁸

Prozatím největší studií života Wenceslaa Wodiczky je příspěvek Roberta Münstera do časopisu Hudební věda. Tento článek poskytuje nové, dříve nepublikované informace nejenom o Wodiczkově životě, ale také o jeho rodině a vztahu s rodinou Leopolda Mozarta. Autor byl více než dvacet vedoucím hudebního oddělení Bavorské státní knihovny, kde měl možnost se důkladně zabývat materiály souvisejícími s touto tematikou. S Robertem Münsterem bylo navázáno spojení, kdy odkázal na svou knihu „*Ich würde München gewis Ehre machen*“ *Mozart und der kurfürstliche Hof zu München*, ve které je tento příspěvek znovu použit.

²⁷ BAUMGARTNER, Alfred: *Musik der Klassik, Der Grosse Musik Führer*, Salzburg 1982, s. 191 (překlad autorka): „Václav Vodička (Wenzeslaus Wodiczka) wurde um 1715 in Böhmen geboren und vermutlich dort zum Violinisten ausgebildet. Er hielt sich mehrere Jahre in Paris als Violinist, Violinlehrer und Musikdrucker auf und wurde 1745 Konzertmeister der Hofkapelle in München. [...] Im Manuskript sind 35 Sinfonien und 2 Flötenkonzerte von beachtlichem Werk erhalten [...].“

²⁸ MÜNSTER, Robert: *Aus Mozarts Münchner Bekanntenkreis: Die Musikerfamilie Wodiczka*, Hudební věda, Praha 4/1991, s. 313–316.

SCHOENBAUM, C./ MÜNSTER, R., in: The New Grove Dictionary of Music and Musicians, 2001²⁹ a The New Grove Dictionary of Music and Musicians Online:³⁰

Dvě velice obdobná hesla poskytují základní informace o Wodiczkově životě, rodině a tvorbě.

SPÁČILOVÁ, J.: Vodičkova houslová škola (Amsterdam, c. 1757) v kontextu dobové pedagogické literatury, diplomová práce, 2001:³¹

V diplomové práci se mimo životopisu nacházejí podstatné informace o škole hry na housle.

SPÁČILOVÁ, J., in: Český hudební slovník osob a institucí, 2006:³²

Největší česky psané heslo, které poskytuje ty nejdůležitější údaje a přehledný seznam použité literatury.

SPÁČILOVÁ, J., in: Die Musik in Geschichte und Gegenwart, 2007:³³

Velice podobné heslo jako v Českém hudebním slovníku osob a institucí. Heslo je obohaceno o Wodiczkovo přesné datum narození.

SULEK, M., in: Encyklopedie Muzyczna, 2009:³⁴

Heslo vzniklo z velké části shrnutím textu Roberta Münstera z Hudební vědy, přebírá však také informaci o Wodiczkově datu narození, avšak do seznamu literatury heslo z MGG 2007, které jediné tuto informaci obsahuje, nezahrnuje.

²⁹ SCHOENBAUM, Camillo - MÜNSTER, Robert, in: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, London 27/2001, s. 458-459.

³⁰ SCHOENBAUM, Camillo - MÜNSTER, Robert, in: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians Online*, Wodiczka, Wenceslaus, dostupné online: <http://www.oxfordmusiconline.com/>.

³¹ SPÁČILOVÁ, Jana: *Vodičkova houslová škola (Amsterdam, c. 1757) v kontextu dobové pedagogické literatury*, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, diplomová práce, Praha 2001.

³² SPAČILOVÁ, Jana, in: *Český hudební slovník osob a institucí*, 2006, Vodička, Václav, dostupné online: <http://www.ceskyhudebnislovník.cz/>.

³³ SPÁČILOVÁ, Jana, in: *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*, 17/2007, s. 1063.

³⁴ SULEK, Malgorzata, in: *Encyklopedia Muzyczna*, Kraków t-v/2009, s. 305.

GRADENWITZ, P. E., in: Lexikon zur deutschen Musikkultur: Böhmen, Mähren, Sudetenschlesien, 2000:³⁵

Úvaha nad setkáním J. V. Stamitze a W. Wodiczky.

Bayerisches musiker lexikon online, 2006-2011:³⁶

Posledním, avšak nejzajímavějším zdrojem je Bayerisches Musiker Lexikon Online, který poskytuje soupis všech hudebníků, kteří kdy působili v Bavorsku. Jde o velice mimořádný projekt, který připomíná mnoho zapomenutých hudebníků. O Wodiczkovi je zde mimo jiné uvedeno:

Wodicza [sic!] Wenzeslaus

Hudební profese - Houslista, koncertní mistr, skladatel

Další povolání - Služebník, rada

*Dobový titul - Koncertní mistr, kurfiřtský rada, kurfiřtský komorní sluha,
komorní houslista, virtuóz*

³⁵ GRADENWITZ, Peter E., in: Lexikon zur deutschen Musikkultur: Böhmen, Mähren, Sudetenschlesien, München 2 M-Z/2000, s. 2626.

³⁶ Wodicza [sic!] Wenzeslaus, dostupné online: <http://www.bmlo.lmu.de/>.

1.3 Život³⁷

Wenceslao Wodiczka byl přijat 1. 7. 1732 bavorským kurfiřtem Karlem Albrechtem jako houslista dvorní kapely v Mnichově s nástupním platem 380 guldenů.

V roce 1738 mu byl plat zvýšen na 500 guldenů.

Roku 1739 se pravděpodobně na nějaký čas zdržel v Paříži, kde mu byla vystavena výsada k tisku šesti houslových sonát „*Sei sonate a violino solo e basso...opera prima*“, posléze vydané u Mme. Boivin, Le Clerc a Mlle. Monet. Tyto sonáty byly ještě dvakrát dotisknuty v Londýně (1740 a 1750) u Johna Simpsona a Johna Johnsona jako „*Six solos for a violin and bass*“.³⁸

Po roce 1742 vydal druhý svazek sonát ve stejném Pařížském nakladatelství s názvem „*Huit sonates pour le violon et la basse dont il y en a quatre pour la flute traversiere...oeuvre second*“, který je věnován tou dobou císařovně a někdejší bavorské kurfiřtce Marii Amálii Rakouské.

Wodiczka obdržel v roce 1745 titul komorníka princezny Marie Anny Karoliny.³⁹ Díky tomuto titulu pobíral ke stávajícímu platu 500 guldenů navíc ještě 300 guldenů ročně. Ve stejném roce zemřel císař Karel Albrecht a nastoupil nový kurfiřt Maxmilián III. Josef.

V roce 1747 byl Wodiczka jmenován koncertním mistrem a obdržel titul kurfiřtského rady a v roce 1749 se stal jedním ze zakladatelů Cecilského bratrstva dvorních hudebníků obou pohlaví.

Wodiczka se těšil u dvora pravděpodobně veliké důvěře. Dokladem stojí, že kmotrovství nad jeho dcerou Walburgou, narozenou 14. 1. 1749, převzala císařská dvorní dáma - hraběnka Theresia Seeau.

³⁷ Není-li uvedeno jinak, informace jsou převzaty z: MÜNSTER, Robert: *Aus Mozarts Münchner Bekanntenkreis: Die Musikerfamilie Wodiczka*, Hudební věda, Praha 4/1991, s. 313–316 a SPÁČILOVÁ, Jana, in: *Český hudební slovník osob a institucí*, Vodička, Václav, dostupné online: <http://www.ceskyhudebnislovník.cz/>.

³⁸ GURLITT, Wilibald: *Riemann Musik Lexikon*, Mainz L-Z/1961, s. 938-939.

³⁹ Marie Anna Carolina (1696-1750), dcera kurfiřta Maxmiliána II. Emanuela a Terezy Kune-gundy Sobieské.

V roce 1750 pobíral plat 952 guldenů.⁴⁰

Jeho mimořádné postavení dokládá zápis v katalogu dvorní kapely z roku 1753, kde je jako jediný mezi dvorními skladateli uveden křestním jménem jako „Sig: Wenzl“.⁴¹ V tomto dokladu je ještě uvedeno zkomponování čtyř Symfonií-Pastorel, které jsou dnes nejspíše ztraceny.

Vedle dvorních povinností Wodiczka vyučoval třikrát týdně houslisty v Seminariu Gregorianu. Tento jezuitský ústav byl považován za jedno z nejlepších vzdělávacích míst pro budoucí hudebníky.

Snad pro svou vlastní pedagogickou činnost napsal útlou třináctistránkovou školu výuky hry na housle. Dvojjazyčná publikace byla známa pod holandským názvem: „*Onderwijs voor Eerstbeginnende, Als die wat meerder in de Kunst zijn geoeffend der Viool*“ a francouzským: „*Instruction Pour les commençans, et meme pour ceux qui veulent se perfectionner sur le Violon*“. Přeložená byla Jacobem Wilhelmem Lustigem⁴² a vydaná roku 1757 u Arnolda Olofsena v Amsterdamu. Německý originál se nedochoval.⁴³ Jedinou rozporuplnou otázkou týkající se autorství učebnice se zdá být iniciála T. Wodiczka na úvodní straně. Mohlo dojít k záměně s Tobiasem Woschitkou - císařským fagotistou ve Vídni, který však zemřel v roce 1752.⁴⁴

⁴⁰ EITNER, Robert: *Biographisch-bibliographisches Quellen-Lexikon der Musiker und Musikgelehrten der christlichen Zeitrechnung bis zur Mitte des neunzehnten Jahrhundert*, Lipsko 10/1904, s. 286.

⁴¹ MÜNSTER, Robert - HABERKAMP, Gertraut: *Die ehemaligen Musikhandschriftensammlungen der königlichen Hofkapelle und der Kurfürstlin Maria Anna in München*, München 1982, s. XV (srov. s poznámkou 78).

⁴² Jacob Wilhelm Lustig (1706-1796), varhaník v Martinikerku v Groningenu (NL) byl žákem G. Ph. Telemanna a J. Matthesona. Složil několik sonát pro clavecin, proslavil se svými muzikologickými spisy. Mimo překladu Wodiczkovy školy hry na housle přeložil do holandštiny roku 1754 také Versuch einer Anweisung die Flöte traversiere zu spielen J. J. Quantze.

⁴³ MENDEL, Hermann - REISSMANN, August: *Musikalisches Conversations-Lexikon. Eine Encyklopädie der gesammten musikalischen Wissenschaften. Für gebildete aller Stände*, Berlín 11/1879, s. 397.

⁴⁴ Již dříve zmiňovaný problém spletení jmen viz: SPÁČILOVÁ, Jana: *Vodičkova škola houslové hry v kontextu dobové pedagogické literatury*, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, diplomová práce, Praha 2001, viz také: GERBER, Ernst Ludwig: *Neues historisch-biographisches Lexikon der Tonkünstler welches Nachrichten von dem Leben und Werken*, Leipzig II S-Z/1814, s. 597.

Wodiczka zemřel 1. 7. 1774 v Mnichově, až do konce života zastával post koncertního mistra. Mnichovská kapela byla v té době početná, během Wodiczkova pobytu se v ní vystřídal velké množství houslistů a trubačů.⁴⁵

Wenceslao Wodiczka působil především pod vedením Andrei Bernasconiho, který zastával místo kapelníka v letech 1755-1777. Wodiczka vykonával funkci koncertního mistra vyšších smyčců, a to v letech 1747-1774. Souběžně s Wodiczkou zastával v letech 1744-1778 post koncertního mistra nižších smyčců violoncellista Bernardo Aliprandi.⁴⁶ Po Wodiczkově smrti nastoupil na jeho místo houslista Franz von Cröner,⁴⁷ který se již od roku 1754 uplatňoval jako zástupce koncertního mistra.⁴⁸

1.3.1 Osudy členů rodiny

O Wodiczkově rodině se zatím mnoho neví, jelikož není známo přesné místo jeho narození a ani rodiče či sourozenci nejsou s jistotou určeni. Možná byl jeho bratrem Joseph Wodiczka, který také sloužil v kurfiřtské dvorní kapele v Mnichově. Pokud nebyli bratři, s velkou pravděpodobností byli příbuzní, protože výskyt dvou osob stejného příjmení na jednom dvoře a ve stejném časovém období není zanedbatelný.

Joseph Wodiczka nastoupil na mnichovský dvůr jako houslista roku 1752⁴⁹ nebo 1753⁵⁰ s platem ve výši 192 guldenů. V roce 1778 byl veden jako 2. houslista s platem 285 guldenů. V registru zemřelých ve Frauenkirche se lze dočíst: „Joseph Wodiczka, 26. 4. 1794, ve věku 68 let“, otázkou je, zdali se datum vztahuje na den smrti nebo den

⁴⁵ Dostupné online: <http://www.bmlo.lmu.de/>.

⁴⁶ Aliprandi, Bernardo, dostupné online: <http://www.bmlo.lmu.de/>.

⁴⁷ Cröner, Franz von (1720-1780) šlechtic, za svůj život procestoval řadu zemí, např. Nizozemsko, Anglii, Švédsko, Prusko, Rusko. Ve dvorní kapele veden mimo výše zmiňovaných funkcí také jako flétnista, dvorní komorní hudebník, hudební ředitel, kurfiřtský komorní houslista a virtuos.

⁴⁸ Informace v celém odstavci z: MÜNSTER, Robert - HABERKAMP, Gertraut: *Die ehemaligen Musikhandschriftensammlungen der königlichen Hofkapelle und der Kurfürstin Maria Anna in München*, München 1982, s. XIV.

⁴⁹ MÜNSTER, Robert: *Aus Mozarts Münchner Bekanntenkreis: Die Musikerfamilie Wodiczka*, Hudební věda, Praha 4/1991, s. 316.

⁵⁰ EITNER, Robert: *Biographisch-bibliographisches Quellen-Lexikon der Musiker und Musikgelehrten der christlichen Zeitrechnung bis zur Mitte des neunzehnten Jahrhundert*, Lipsko 10/1904, s. 285.

pohřbu. Podle tohoto faktu by se narodil v roce 1726.⁵¹ V listinách bavorských hudebníků je veden jako kurfiřtský dvorní houslista, komorní houslista a virtuos.⁵²

Maria Joanna Brentani (Maria Johanna, Gioanna, Giovanna, Wotitzka, Wodizka, Wodiszka, Prantanin, Prandtani, Brentani)⁵³ uzavřela sňatek s Wenceslaem Wodiczkou 9. 5. 1741. Kurfiřt Karel Albert ji poslal do Itálie za účelem získání vzdělání, odkud se vrátila 6. 11. 1734. Ke dvoru nastoupila jako sopranistka 1. 1. 1745 s platem 500 guldenů. Zastávala místo dvorní i komorní virtuosky, nejspíše nějakou dobu pobývala v Mannheimu.⁵⁴ Maria Joanna byla také členkou Cecilského bratrstva dvorních hudebníků obou pohlaví. V roce 1778 byla z dvorských služeb propuštěna jako nepotřebná, jelikož v té době byla velká část dvorní hudby nového kurfiřta Karla Theodora z Mannheimu přesídlena do Mnichova. Zemřela v roce 1781 v Ingolstadtu.

Z manželství pocházejí tři děti: Maria Josepha, Walburga a Wilhelm. Prozatím je o nich známo jen malé množství informací.

Maria Josepha se nejspíše těšila u dvora důvěře, neboť zastupovala vícekrát vévodu Clemense Franze von Paula von Bayern.⁵⁵ Také se stala kmotrou dceři dvorního hudebníka a skladatele Georga Holzbogena. O jejím hudebním vzdělání nejsou zprávy.

V úzkém kontaktu k vévodskému dvoru byla také sopranistka Walburga Wodicka, kurfiřtská dvorní zpěvačka (1764-1771) a od 1770 titulární komorní služebnice kurfiřtky Marie Anny.⁵⁶ Byla přítelkyní vévodkyně a zastupovala ji jako kmotra při křtu dcer vévodských dvorních muzikantů. Od roku 1770 pobírala jako kurfiřtská komorní služebná vévodskou penzi.⁵⁷ Walburga Wodicka je zaznamenána mezi v představeních dvorního divadla v rolích Andrea Bernasconi - L'Olympiade, 1764; Bernasco-

⁵¹ EITNER, Robert: *Biographisch-bibliographisches Quellen-Lexikon der Musiker und Musikgelehrten der christlichen Zeitrechnung bis zur Mitte des neunzehnten Jahrhundert*, Lipsko 10/1904, s. 285.

⁵² Wodiczka, Joseph, dostupné online: <http://www.bmlo.lmu.de/>.

⁵³ Jména uvedena: Wotizka [sic!], Maria Joanna, dostupné online: <http://www.bmlo.lmu.de/>.

⁵⁴ Post u dvora a místa působení z: Wotizka, Maria Joanna, dostupné online: <http://www.bmlo.lmu.de/>.

⁵⁵ Clemens Franz von Paula von Bayern (1722-1770), vévoda bavorský, vnuk Maxmiliána III. Josepha, mezi lety 1745-1770 byl bavorským korunním princem. V Mnichově měl také svou dvorní kapelu.

⁵⁶ MÜNSTER, Robert: *Herzog Clemens Franz von Paula von Bayern und seine Münchener Hofmusik*, Tutzing 2008, s. 60.

⁵⁷ Tamtéž.

ni - Semiramide, 1765; Pietro Pompeo Sales - Le Nozze d'Amore e di Norizia, 1765; Bernasconi - La Clemenza di Tito, 1768; Antonia Sacchini - L'eroe cinese, 1771. V roce 1771 byla zaznamenána v jednom libretu jako „*Virtuosa di camera*“, jinak také jako „*Cameriera*“. V seznamu dvorních hudebníků však není vedena.⁵⁸

Wilhelm Wodiczka se narodil v roce 1752. Od roku 1767 měl funkci u kurfiřtovy tajné konferenční rady. Oženil se 14. 10. 1770 s Theresií Kurz, dcerou mnichovského dvorního krejčovského správce. Jeho svatebním svědkem byl Joseph Wodiczka, což by opět nasvědčovalo příbuzenskému vztahu. V letech 1769-1776 pracoval jako sekretář kurfiřtova knižního posudkového kolegia. Zemřel tři roky po svém otci 16. 11. 1781 ve věku 39 let.

1.3.2 Vztah s rodinou Leopolda Mozarta

Rodina Leopolda Mozarta navštívila rodinu Wodiczkových během pobytů v Mnichově. V cestovních poznámkách z 12. 6. - 7. 7. 1763 se Leopold o návštěvě zmiňuje:⁵⁹

„*Madame Woditska, dcera Josepha a Walburgis, syn Wilhelm.*“ Otec, Wenzel Wodiczka, zdá se v tomto čase v Mnichově nebyl. Pravděpodobně se nacházel právě v Paříži. Tam byla domluvena ve stejném roce s vydavatelem Le Clerc výsada k vydání hudby od „Sr. Wodicka“.

Již 8. prosince 1763 napsal Leopold Mozart z Paříže panu Hagenauerovi:⁶⁰

„[...] řekněte mi, nepřijel Mr. Woditska, syn pana koncertního mistra v Mnichově, do Collegia Rupertina v Salzburgu (internát pro žáky gymnasia); je to velice

⁵⁸ Viz: <http://www.bmlo.lmu.de/>.

⁵⁹ MÜNSTER, Robert: *Aus Mozarts Münchner Bekanntenkreis: Die Musikerfamilie Wodiczka*, Hudební věda, Praha 4/1991, s. 313–314: „*Madame Woditska, Töchter Josepha a Walburgis, Sohn Wilhelm.*“ Der Vater, Wenzel Wodiczka, scheint zu dieser Zeit nicht in München gewesen zu sein. Möglicherweise befand er sich gerade in Paris. Dort wurde im gleichen Jahr dem Verleger Le Clerc ein Privilegium zur Herausgabe von Musik von „Sr. Wodicka“ zugesprochen.“

⁶⁰ MÜNSTER, Robert: *Aus Mozarts Münchner Bekanntenkreis: Die Musikerfamilie Wodiczka*, Hudební věda, Praha 4/1991, s. 315–316: „[...] sagen Sie mir ist nicht Mr. Woditska, der Sohn des Herrn Concertmeisters in München, nach Salzburg in das Collegium Rupertinum (das Internat für die Schüler des Gymnasiums) gekommen; Er ist ein sehr artiger, wohlzogener Mensch und ich rieth ihm, wann er ausser dem Collegio wohnen wollte, in unserem Haus bey der Madame von Wohlhaupt das Zimmer zu bestellen.“

způsobilý, dobře vychovaný člověk a rádím mu, kdyby chtěl bydlet mimo kolegium (internát), v našem domě objednat u madam Wohlhaupt pokoj.“

Zda Wilhelm Wodiczka v Salzburgu opravdu studoval, není známo.

Mozartova rodina navázala s rodinou Wodiczkovou spojení v roce 1766 při jejich dalším pobytu v Mnichově. Leopold Mozart v té době nejspíše vypůjčil Marii Joanně Wodiczka několik árií a londýnský výtisk „*Favourite songs*“ z opery „*Orione*“ (1763) Johanna Christiana Bacha. Dne 30. 6. 1768 napsal Leopold Mozart z Vídně panu domácímu Hagenauerovi do Salzburgu:⁶¹

„[...] rád bych přeci jen věděl, kolik árií madam Wodiczka z Mnichova poslala. Měly by to být 3 napsané árie a pak kniha s vyrytými (rytými) áriemi v Londýně s titulem Orione. Zdali by tyto neposlala, tak by mě o mnoho árií podvedla, což by mi vůbec milé nebylo. Tak to chodí, když je člověk bonae voluntatis a lidem nemůže odmítnouti.“

⁶¹ MÜNSTER, Robert: *Aus Mozarts Münchner Bekanntenkreis: Die Musikerfamilie Wodiczka*, Hudební věda, Praha 4/1991, s. 315: „[...] ich möchte doch wissen, wie viel Arien Madame Woditska von München geschicket hat. Es sollten 3 geschriebene Arien seyn, und dann ein Buch mit in London gestochenen Arien mit dem Titl Orione. Wenn sie diese nicht geschickte hat, so hat sie mich um viele Arien betrogen; welches mir gar nicht lieb wäre. So gehet es, wenn man bonae voluntatis ist, und den Leuten nicht abschlagen kann.“

1.4 Místo narození

Vymezení roku narození

Wenceslao Wodiczka nastoupil k Mnichovskému dvoru v roce 1732. V té době musel být dospělý či na prahu dospělosti, tzn. kolem 20 let a více. Někteří autoři jeho životopisu uvádějí rok narození 1720, což se nejeví příliš pravděpodobně, při nástupu ke dvoru by mu bylo kolem dvanácti let. Podle orientace na příchod ke dvoru si lze vymezit **rok narození Wenceslaa +/- 1710-1715**.

Nejdůležitějším vodítkem je zatím nedoložený rodinný vztah Wenceslaa a Josepha (Václava a Josefa) Wodiczkových. Joseph Wodiczka se dle úmrtního listu v Mnichově měl roku 1794 dožít 68 let, což by znamenalo jeho narození v roce 1726. Za předpokladu, že byli bratři, čemuž přispívá i fakt svědectví Josepha Wodiczky na svatbě Wilhelma Wodiczky, bylo by hledání jednodušší a dalo by se opřít o přesný **rok narození Josepha**, pokud by byl údaj o věku v úmrtním listu pravdivý, tedy o rok **1726**.

Vymezení místa narození

Ve výše otištěném rukopisném heslu Wodiczka [sic!] z Dlabačova slovníku stojí:

„[...] *Unterthan des Grafen Wiežnik [...]*.“

Po přezkoumání dalších Dlabačových rukopisných hesel je možno konstatovat, že slova podtrhoval velice skromně, a proto lze přepokládat, že se jednalo o údaje důležité nebo vysoce pravděpodobné. Je tedy nutno zvážit několik faktů. Rod Věžníků byl rozvětvený, proto je potřeba nejprve dohledat, kterého člena rodu Dlabač myslel. Avšak z druhé strany pohledu Dlabač nemusel nutně vědět o konkrétní osobě z rodu Věžníků, je tedy třeba nejprve zjistit, který z členů rodu Věžníků byl ve hledané době hrabětem.

1.4.1 Rodokmen Věžníků z Věžník^{62, 63}

Věžníkové z Věžník (Wiežnik, Wieznick, Wieschnik, Wiessnik) odvozovali své jméno podle tvrze a vsi Věžníky u Vlašimi, kterou drželi až do roku 1620. V erbu měli v modrém poli hlavu bílého chrta věžníka s dlouhýma ušima, červeným vyplazeným jazykem a se zlatým obojkem obráceného k levé straně a nad helmem stejnou hlavu věžníkovu.

Prvně popsáný předek byl pravděpodobně Děpold z Věžník, o kterém existuje zápis v listinách kostela sv. Jakuba v Popovicích (1377). Během pěti generací se rod rozdělil na dvě větve - českou a moravskou - zastoupené Markvartem a Václavem.⁶⁴

Moravská linie nejspíše vzešla od Václava, který se osamostatnil okolo roku 1544. Osudy této linie kladně ovlivnil Adam z Věžník, který se stal roku 1575 majitelem statku Sedlov a v roce 1590 majitelem panství Trnávka s hradem Cimburkem. Zemřel za stavovského povstání okolo roku 1620. Věrnost Adama z Věžník Ferdinandovi II. byla oceněna 19. 2. 1647 povýšením syna Adama Ladislava do stavu panského a 4. 11. 1652 do Českého království panských rodů starožitných. Adam Ladislav vykonával funkci generálního vojenského komisaře, hejtmana znojemského kraje a zemského soudce. V rodě se hejtmanství znojemského kraje drželo a později přibylo i hejtmanství jihlavského kraje. Panství Trnávka bylo později prodáno, také nově získané panství Strážovice a další vesnice byly následně kvůli dluhům prodány. Linie zanikla po roce 1714, kdy bylo podstoupeno poslední sídlo.

Česká větev měla průběh pestřejší. Nejpravděpodobněji tedy začíná Václavovým bratrem Markvartem, který měl syny Petra, Jana, Václava, Jindřicha, Adama a Markvarta ml. Synové si navzájem prodávali jak Věžníky, tak i jiné vesnice. Nakonec se stal jediným vlastníkem panství Věžník v roce 1577 syn Václav, který přikoupil

⁶² Jelikož v novodobé literatuře nejsou zpracovány informace o rodu Věžníků z Věžník, byl rodokmen převzat z: KOLEKTIV AUTORŮ, *Ottův slovník naučný, ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí*, Praha 26, U-Vusín/1907, s. 637-639 a LEDR, Josef: *Děje panství a města Nových Dvorů*, Kutná Hora 1884, s. 123-131.

⁶³ Dějová linie je zúžena na nejdůležitější fakta, která by se mohla vztahovat k místu narození Wodiczky. Roky životů, koupi či prodeje statků nebylo možné do termínu práce ověřit, proto v některých případech není vyloučena spornost.

⁶⁴ Věžníkové byli velmi činní ve směňování statků, vzhledem k zaměření práce, není možné uvést všechny koupě a prodeje statků a panství.

mimo jiné také Třebešice, Býkovice a Takonín. Po jeho smrti roku 1603 si jeho syn Markvart nechal Věžníky a druhý syn Václav Třebešice. Markvart ale záhy v roce 1615 zemřel a jeho žena Věžníky v roce 1620 prodala, tím tedy v rodě držení tohoto panství skončilo.

Markvartův bratr Václav později vlastnil Třebešice, Maleč, Zdechovice, Bílkovice, Bořenovice a Chotýšany. Po Václavově smrti si jeho tři synové Václav Rudolf, Bedřich Leopold a Odolan (Vodolan) otcovy državy mezi sebou rozdělili. Od nich se dále česká větev dělí:

a) Bedřichu Leopoldovi připadly Chotýšany (v držení 1630-1663), odkoupil od bratra roku 1631 Bílkovice a později přikoupil Jezero na Tábořsku. Byl písařem království českého, purkrabím kraje hradeckého a od roku 1652 až do své smrti podkomořím. Zanechal dva syny - Jiřího Františka a Václava Jaroslava. Jiří František koupil roku 1674 Němčice a zůstal po něm syn Bernard Václav, o němž není dále nic známo. Václav Jaroslav se vyznamenal v roce 1648 při obhajobě měst pražských proti Švédům. V roce 1676 prodal Jezero, ale od bratra Jiřího Františka koupil Chotýšany. Jeho syn Jan František vlastnil Chotýšany až do roku 1720. Bohužel však s rodinným majetkem špatně hospodařil, a proto mu byl v roce 1743 zabaven věřiteli. Zemřel v roce 1757 v Praze a tím tato větev skončila.

b) Když v roce 1631 Sasové, spojenci Švédů, vtrhli do Prahy, odešel s nimi Odolan do Drážďan. Za to byl odsouzen a zbaven 16. 1. 1634 všeho majetku. Odolan ale v roce 1635 přestoupil ke katolické víře a díky prosbám své první ženy Alžběty, roz. Kaplířové, mu byl statek Třebešice vrácen. Roku 1651 ale Třebešice prodal. V roce 1654 koupil Sedlec, Lobeč a Mšeno, později získal Velké Všelisy, Mimoň, Nový Ronov a Dobřejovice. V životě dosáhl vysokého postavení, byl císařským radou a úředníkem u desek zemských. Po Odolanově smrti jeho druhá žena držela Sedlec až do roku 1681. Nejstarší syn Michal František žijící na Mímoni, který od roku 1682 spravoval otcovy statky, získal za svůj život také vysoká postavení - byl radou komorního soudu, zemským soudcem, hejtmanem Pražského Hradu a purkrabím hradeckého kraje. Ze zděděných statků prodal Dobřejovice a koupil roku 1689 Velké Všelisy, po prodeji Nového Ronova koupil roku 1690 Humburky. Statky Lobeč, Mšeno, Všelisy a Humburky po něm zdědili jeho bratři, avšak většina padla na dluhy zemřelého. Později bratři statky mezi sebou směňovali a po roce 1714 tato linie končí.

c) Hraběcí větev, tedy pro nás nejvíce zajímavá, začala Václavem Rudolfem, který byl pánem na Malči, ve Zdechovicích, Modletíně, Smrdově, Kunovicích, Vrbici, vlastnil také Lochy a Zbislav, byl radou komorního soudu a hejtmanem čáslavského kraje. V roce 1648 pomáhal při obležení Prahy Švédy a při záchraně strojů v kutnohorských dolech. Později se stal místolovčím Českého království a majestátem z 25. 2. 1658 byl povýšen do starožitného stavu panského království Českého, erb byl vylepšen trubkou nové hodnosti a štítkem království českého.

Jeho syn **Bernard František** převzal po otci statky 10. 4. 1671, po zahraničních cestách se stal radou komorního soudu a hejtmanem čáslavského kraje. Táhl s pomocnými vojsky do Vídně v boji proti Turkům a bojoval při selském povstání. Za tyto i jiné zásluhy pro vlast byl povýšen **8. 7. 1694 do stavu hrabského království českého a 17. 11. 1702 byl císařem Josefem I. jmenován hrabětem Svaté říše římské a německé**. Bernard František koupil v roce 1679 po třicetileté válce úplně zdevastované Nové Dvory, kde nechal vystavět roku 1686 zámek a vyjednal v roce 1701 povýšení na městečko. Zemřel v Praze 12. 9. 1714, pochován je v Církvici před oltářem Panny Marie.

V počtu zanechaných synů se prameny zásadním způsobem rozchází. V Ottově slovníku je popsáno 8 synů, zato v knize Josefa Ledra je uvedeno 6 synů.

V následujícím výčtu budou popsány společné informace obou pramenů, tzn. synové: Leopold Ignác, Josef Jaroslav, Romedius Jan, Jáchym Matěj a František Xaver.

1) Leopold Ignác držel po otci od roku 1710 Zdechovice, které v roce 1722 prodal a koupil panství Leděčské a Bohdanečské. Jedním z jeho synů byl Bernard, který se stal kanovníkem, a roku 1746 vydal spis Korouhev křesťanstva. O generaci později jeho rod vymírá.

2) Josef Jaroslav zdědil Radvančice a Třebešice, od roku 1723 byl pánem v Hoděticích, ke kterým v roce 1725 přikoupil Košetice a Ronov nad Dyjí. Ve stejném roce prodal Třebešice. Stal se hejtmanem čáslavského kraje a dobrodincem kláštera v Želivě. Starší syn František vstoupil do želivského kláštera v roce 1736, kde působil jako profesor filozofie a církevního práva, vydal spis „*Funiculus triplex seu triplex viduatis ecclesiis (ord. praemon.) providenti methodus*“ (Praha, 1750)

a „*Diurnale scholasticum*“ (rkp. v Želivě). Mladší syn, který zdědil Košetice a Ronov nezanechal potomky.

3) Romedius Jan zdědil po otci Nové Dvory s Hestlínem, ty odkázal před svou smrtí matce, ale ta je v roce 1722 prodala.

4) Jáchym Matěj, nejmladší syn Bernarda Františka se stal rytířem Maltézského řádu a zemřel v roce 1748 na Maltě.

5) František Xaver nejdéle přežil ze všech sourozenců. Zdědil po otci Všelisy, Boreč, Ledce a Bukovany. V životě dosáhl mimo jiné hejtmanství Nového Města pražského a postavení nejvyššího hofmistra království Českého. Kromě toho byl zaměstnán v různých komisích, požíval důvěry Marie Terezie i Josefa II. Zemřel 14. 9. 1789 ve věku 78 let.

Před smrtí byl František Xaver jedním ze tří žijících členů rodu, bohužel měl jen jednoho syna a dvě dcery. Syn Emanuel rozprodal veškeré rodové jmění a zemřel v roce 1806 jako poslední mužský potomek rodu. Dcera Anna Františka se provdala za Pavla Ludvíka rytíře z Mándru, zemřela 19. 7. 1861. Zanechala po sobě dceru Johanku, která se provdala za hraběte Eduarda Jana Šporka. Druhá dcera Valburga se v roce 1827 provdala za hraběte Josefa Šporka, avšak v roce 1850 ovdověla. Zemřela 20. 12. 1877 a jí vymřel rod Věžníků po přeslici.

V Ottově slovníku naučném jsou dále uvedeni synové Jiří Markvart, Josef Bernard, Jan Ignác:

6) Jiří Markvart vlastnil Opatovice, Běstvinu a Modletín, měl syna Markvarta Rudolfa. O pokračování jeho rodu není nic známo.

7) Josef Bernard vlastnil po otci Třebešice, které po své smrti rovněž odkázal matce.⁶⁵

8) Jan Ignác obdržel po otci Mšeno a Lobež, ale jeho statky byly zabaveny věřiteli.

⁶⁵ Vlastnictví Třebešic se kryje s vlastnictvím Josefa Jaroslava, syna č. 2).

V Ledrovi je dále uveden syn Jan Josef:

9) Jan Josef obdržel dle testamentu svého otce statek Lobeč a Ostré s vesnicemi a městečkem a také vesnice Vratno, Dobrvice, Skaramouš a Loveč. Po celý život zůstal svobodným.

1.4.2 Stav bádání

V hledaných letech (od +/- 1710) **byl hrabětem Bernard František z Věžník** (1651-1714), který byl povýšen do hraběcího stavu v roce 1694. Kdyby se Wenceslao narodil později, mohl by být v poddanství některého ze synů Bernarda Františka, jelikož hraběcí titul byl dědičný. Lze však předpokládat, že za tak krátkou dobu po smrti otce by vlastnictví panství mnoho neměnili. Je tedy třeba hledat na všech panstvích Bernarda Františka, a pokud by nebylo nic dohledáno, postoupit na hledání v panstvích jeho synů.⁶⁶

Počátek hledání byl stanoven na největší panství Nové Dvory.⁶⁷ V současné době jsou matriční knihy v Nových Dvorech vedeny od roku narození 1910. Matriční knihy - narození Nové Dvory a Mikuláš před rokem narození 1910 jsou uloženy ve Státním oblastním archivu v Praze.

Hledání bylo započato dle nejbližší vzdálenosti jednotlivých far od města Nové Dvory.⁶⁸

- Kutná Hora 5,5 km, seznam narozených osob pro léta 1698-1732.⁶⁹
- Chotusice 5,7 km, seznam narozených osob pro léta 1706-1750.⁷⁰
- Kaňk 6,3 km, spadá do roku 1762 pod Kutnou Horu.
- Sedlec 3,5 km, seznam narozených osob pro léta 1700-1750.⁷¹

⁶⁶ Bohužel není možné plně pramenům důvěřovat v počtech synů Bernarda Františka, tzn. ani v označení jejich panství, jelikož se v těchto údajích prameny rozcházejí. Tyto údaje nebylo možné do odevzdání práce ověřit, proto mohou být podnětem pro další zkoumání.

⁶⁷ K Novým Dvorem v době držení Bernarda Františka patřily obce: Kobylnice, Morašice, Lišice, Záboří, Sv. Mikuláš, Církvice, Sv. Jakub, Sv. Kateřina, Třebešice, Bernardov, Sulovice, Radvančice, Outěšenovice, Borová, Hetlín, Morašice, Záboří, Kobylnice, Sulovice, Bernardov, Ovčáry, Sv. Mikuláš, poplužní dvory v Nových Dvorech, v Netřebech a Benardově.

⁶⁸ Hledání v těchto matrikách nebylo do uzavření práce dokončeno.

⁶⁹ Narození, oddání, úmrtí - Kaňk, Kutná Hora

⁷⁰ Narození, oddání, úmrtí - Chotusice a přilehlé fary.

- Rataje 36 km, seznam narozených osob pro léta 1701-1743.⁷²
- Církvice 4,2 km, seznam narozených osob pro léta 1700-1842. V této farnosti byl nalezen Václav Vodička, pokřtěn 1722.⁷³

Do dnešní doby se nejvíce věnovala bádání o narození Wodiczky Jana Spáčilová a v posledních letech uvedla datum narození Wodiczky **19. 8. 1712 ve Mšeně**. Jak bylo výše uvedeno, Mšeno také spadalo pod panství Věžníků. V matrice této obce lze dohledat:⁷⁴

rodiče Jan a Helena V., Václav pokřtěn 19. 8. 1712 a Josef pokřtěn 19. 1. 1719

Datum narození Wenceslaa, tedy jeho křtu by souhlasilo s výše uvedeným předpokladem, avšak narození Josefa nesouhlasí. Avšak i přes výzkum dalších matrik, je tento údaj zatím nejpravděpodobnější.

1.4.3 Výskyt jména Vodička na výše uvedeném panství

Zpovědní seznamy

Zpovědní seznamy byly pořizovány o velikonočních svátcích. Zaznamenávají jména osob, které vykonaly povinnou zpověď, i ty, které se této svátosti vyhnuly. Seznamy obsahují jména osob starších dvanácti let.

Ve zpovědním seznamu arcidiecéze Pražské z let 1671-1725 se nachází několik Vodičků z oblasti panství Nové Dvory.

⁷¹ Narození, oddání, úmrtní - Bernátov, Hlízov, Lípec, Malín, Sedlec, Skalka, Třebonín.

⁷² Církvice, Čekanov, Černé Bláto, Chmeliště, Chrást, Ježovice, Koblasko, Kozojedy, Leděčko, Malovidy, Mirošovice, Nechyba, Nové Dvory, Opatovice, Úžice, Pavlovice, Podveky, Rataje, Smilovice, Staňkovice, Talmberk, Vavřinec, Veverkův Mlejn, Vranice, Zbizuby.

⁷³ Státní oblastní archiv v Praze: M 10 – č. poř. 2/2, s. 125.

⁷⁴ Dle výzkumu Jany Spáčilové: Státní oblastní archiv v Praze: M 11 – 15, č. poř. 2, s. 251 a 325.

Berní rula poddaných

Některé zajímavé údaje se můžeme dočíst v berní rule poddaných,⁷⁵ která je historickým pramenem při zkoumání dějin českých zemí po skončení třicetileté války, např. při studiu historické topografie, demografie a hospodářských dějin. Lze v ní najít velké množství jmen Vodička či obdobných variant (119 jmen). Jedná se o dvě generace před narozením Wenceslaa. Podle tohoto faktu se dá předpokládat, že jméno Vodička nebylo nikterak výjimečné a výskyt tohoto jména byl častý, proto je třeba hledání více zúžit.

Z matričních knih Nových Dvorů

Při zaměření na Františka Bernarda Věžníka největší panství Nové Dvory lze najít několik záznamů výskytu jména Vodička. Eva Dítětová, současná matrikářka v Nových Dvorech, průběžně představuje historii tohoto města širší veřejnosti. Podle jejich výzkumů se jméno vyskytovalo a vyskytuje dodnes.

cit: „Z matriky římskokatolické fary v Církvici, kterou založil roku 1658 páter Basil Vrbický [...] uvádím pro zajímavost alespoň některá jména osob, u nich není podle zápisů pochyb, že pocházely z Nových Dvorů a Ovčár. Některá příjmení resp. rody přetrvávají v obci dodnes [...] Vodička Bernard - tkadlec, Vodička Martin z hráze Novodvorského rybníka, Vodička Ondřej [...].“⁷⁶

Seznam držitelů domů v Nových Dvorech z roku 1734 byl původně zhotoven v souvislosti s měřením novodvorského panství. V tomto seznamu jsou mimo jiné uvedeni:

„[...] Vodička Martin, tkadlec (čp. 16), Vodičková, vdova (čp. 96) [...].“⁷⁷

Eva Dítětová bohužel o hledaném Wenceslaovi Wodiczkovi/Vodičkovi nemá žádné informace.

⁷⁵ ČERVENÝ, Václav - ČERVENÁ, Jarmila: *Berní rula. Generální rejstřík ke všem svazkům (vydaným i dosud nevydaným) berní ruly z roku 1654 doplněný (tam, kde se nedochovaly) o soupis poddaných z roku 1651. I. /II.*, Praha: 2003, s. 2030-2031.

⁷⁶ *Nejstarší matriky se zápisy z Nových Dvorů a Ovčár*, dostupné online: <http://www.novedvory.cz/>.

⁷⁷ *Držitelé domků v Nových Dvorech v roce 1734*, dostupné online: <http://www.novedvory.cz/>.

2 Skladatelská tvorba

Skladatelská činnost Wenceslaa Wodiczky není rozsáhlá. Jako první uvádí soupis jeho děl s informací o místě uložení Eitner.⁷⁸

Níže je uvedena veškerá známá Wodiczzkova skladatelská tvorba.⁷⁹

- Dobové tisky:
- Sei sonate a violino solo e basso...opera prima (Paris, Mme Boivin, Le Clerc, Mlle Monnet 1739). Další vydání Six solos for a violin and bass (London, John Simpson, b. r. London, John Johnson, b. r)
 - Huit sonates pour le violon et la basse dont il y en a quatre pour la flute traversiere...oeuvre second (Paris, Mme Boivin, Le Clerc [po 1742])
 - Sei sonate a flauto solo e basso e violoncello...opera terza (Paris, Le Clerc, 1753)

- Rukopisy:
- 24 Sinfonie per la Capella Elettoriale [po 1758], D-Mbs/ Mus. Ms. 2704
 - Sinfonie Es dur, US-BE/ Italian MS 980; I-Vlevi CF.C.164
 - Sinfonie B dur, D-DS/ Mus.ms 871/4
 - Sinfonie C dur, D-DS/ Mus. 2986
 - Koncert D dur pro flétnu, smyčce a basso continuo, D-KA/ Mus. Ms. 1003
 - Koncert D dur pro housle, smyčce a figurální varhany, US-BE/ Italian MS 981

⁷⁸ EITNER, Robert: *Biographisch-bibliographisches Quellen-Lexikon der Musiker und Musikgelehrten der christlichen Zeitrechnung bis zur Mitte des neunzehnten Jahrhundert*, Lipsko 10/1904, s. 286.

⁷⁹ *Internationalen Quellenlexikon der Musik* (RISM), Vodička, Václav, dostupné online: <http://opac.rism.info/> a SPÁČILOVÁ, Jana: *Český hudební slovník osob a institucí*, dostupné online: <http://www.ceskyhudebnislovník.cz/>.

- Koncert A dur pro housle, smyčce a basso continuo, DK-KL/
Mu 6304.2470; US-BE, Italian MS 982
- Koncert A dur pro housle, smyčce a basso continuo, US-BE/
Italian MS 983

Do dnešní doby není nic známo o dvou sólech pro violoncello uvedených v katalogu The Breitkopf Thematic Catalogue 1762-1787.⁸⁰

Supplement VI: 1771:

- I Solo di Vodisca [sic!] a Violoncello e Basso
- I Solo di Wenzel [sic!] a Violoncello e Basso⁸¹

⁸⁰ BROOK, Barry S. (ed.): *The Breitkopf Thematic catalogue, The Six Part and Sixteen Supplement, 1762-1787*, New York 1966, s. 421.

⁸¹ Označení pouze křestním jménem jako: MÜNSTER, Robert - HABERKAMP, Gertraut: *Die ehemaligen Musikhandschriftensammlungen der königlichen Hofkapelle und der Kurfürstlin Maria Anna in München*, München 1982, s. XV.

2.1 Concerto à 5^{stromti}: Flauto Traversiere, Violino Primo, Violino Secundo, Alto Viola et Basso

Pramen, který se stal výchozím materiálem pro spartaci, je uložen v Badische Landesbibliothek, Musikabteilung, Karlsruhe pod inventárním číslem D-KA/ Mus. Hs. 1003. Jde o jediný známý dochovaný pramen, o autografu není prozatím nic známo. Doba opisu not je datována mezi lety 1753-1760. Pramen obsahuje jednotlivé party, čítá dohromady 1 titulní stranu a 21 stran notopisu (Flauto Traversiere 7 listů, Violino Primo 4 listy, Violino Secundo 4 listy, Alto Viola 2 listy, Violoncello Obligato 4 listy). Vnější popis hudebniny je převzat z katalogu RISM.

2.1.1 Vnější popis pramene

Titulní strana: Concerto à 5^{stromti}: | Flauto Traversiere | Violino Primo | Violino Secundo | Alto Viola | et | Basso | del Sig: Wenzelao [sic!] | Woditzka [sic!]

Písař: Kopista 43

Materiál: - 5 partů: Flauto Traversiere Principale, Violino Primo, Violino Secundo, Alto Viola, Violoncello Obligato

- nejspíše provozováno: 1 × Flauto Traversiere Principale
4 × Violino Primo
2 × Violino Secundo
2 × Alto Viola
1 × Violoncello Obligato (Sólo části)
2 × Basso Continuo (Tutti části)

Vodoznaky: - Basilej, znak basilejské biskupské berly, některé papíry se značkou označeny KA 139⁸²

- Dalším typem vodoznaku je basilejská biskupská perla bez značky, označení KA 140⁸³

Uložení: - Badische Landesbibliothek, Musikabteilung, Karlsruhe (D-KA/ Mus. Hs. 1003)

Poznámky: - Mus. Hs. 208, 1001 und 1003 jsou psány rukou stejného písaře, možná z Mannheimu⁸⁴

- Na titulním listu nahoře napsáno "Nro 40" rukou Johanna Melchiora Moltera, který v letech 1755-1765 uspořádal a čísloval sbírku hudebnin, vedle moderním rukopisem modře připsáno "231", nejspíše šlo o číslo další katalogizace

Incipit flétny a bassa continua, který je zapsán na titulní straně pramenu:

⁸² WOLF, Eugene K.: *Manuscripts from Mannheim, ca. 1730-1778*, označení: appendix B, Blum 1, Frankfurt am Main 2002.

⁸³ WOLF, Eugene K.: *Manuscripts from Mannheim, ca. 1730-1778*, označení: appendix B, Blum 1a, Frankfurt am Main 2002.

⁸⁴ WOLF, Eugene K.: *Manuscripts from Mannheim, ca. 1730-1778*, Frankfurt am Main 2002, s. 281, 376.

2.1.2 Rozbor

Wodiczzkova tvorba pro sólové nástroje nejčastěji vychází z italských kompozičních forem, v tomto formálním stylu setrvává i v Koncertu D dur.

I. věta - Allegro, D dur, $\frac{4}{4}$ takt, 109 taktů.

První věta má radostný a oslavný charakter, obsaženy jsou lidové prvky. Formální struktura věty a zvýšená ornamentika vedoucího partu nesou známky barokní, avšak harmonickou stavbou je věta již předzvěstí nastupujícího klasicismu. Velkou zajímavostí této věty je skladatelem vypsána kadence, která se v té době ještě nevypisovala.

	TAKT	TÓNINA	ZPŮSOB PROVEDENÍ
Tutti 1 18 taktů	1-8	D dur	- 1. díl hlavního tématu
	9-14	d moll	- vedlejší téma v pianu
	15-18	D dur	- 2. díl hlavního tématu
Sólo 1 16 taktů	19-34	D dur	1. díl hlavního tématu (19-22), rozvedení hlavního tématu, modulace za pomoci sekvence od taktu 26
Tutti 2 11 taktů	35-45	A dur	1. díl hlavního tématu (34-38), rozvedení hlavního tématu (39-42)
Sólo 2 16 a $\frac{1}{2}$ taktů	46-1. $\frac{1}{2}$ 62	A dur	nástup nového tématu, od taktu 55 modulační pásmo do fis moll
Tutti 3 11 a $\frac{1}{2}$ taktu	2. $\frac{1}{2}$ 62-73	fis moll	hlava 1. dílu hlavního tématu (2. $\frac{1}{2}$ 62 až 1. $\frac{1}{2}$ 64), kontrastní protivěta modulace do Fis dur přes sled mimotonálních dominant (2. $\frac{1}{2}$ 64- 69), modulační pásmo do D dur (70-73)
Sólo 3 + kadence 21 a $\frac{1}{2}$ taktu + 1 takt	74-95	D dur	1. díl hlavního tématu (74-77) technická pasáž s modulacemi, ale návratem do D dur

Tutti 4 14 taktů	96-99	D dur	- 1. díl hlavního tématu bez prvních 4 taktů
	100-105	d moll	- vedlejší téma v pianu
	106-109	D dur	- 2. díl hlavního tématu

II. věta - Adagio, A dur, $\frac{4}{4}$ takt, 20 taktů.

Druhá věta koncertu je oproti větě první klidná, vyrovnaná, plná smutných afektů, opět je velmi ornamentovaná. Doprovod tvoří pouze dvojice houslí, stejně tak jako je to u např. koncertů pro flétnu Giuseppe Tartiniho. V závěru je možný prostor pro kadenci. Lze doporučit využití kadence z Wodiczkových vlastních příkladu v závěru jeho učebnice hry na housle.

	TAKT	TÓNINA	ZPŮSOB PROVEDENÍ
Díl A 8 taktů	1-8	A dur	hlavní téma (1. - 3. doba 1. taktu), rozvedení hlavního tématu, řetězec mimotonálních dominant (7-8)
Díl B 5 taktů	9-13	E dur	hlavní téma v E dur, menší rozvedení hlavního tématu, který moduluje zpět do A dur (11-13)
Díl A 7 taktů	14-20	A dur	hlavní téma, spojovací oddíl, v taktu 20 možnost kadence

III. věta - Allegro assai, D dur, $\frac{2}{4}$ takt, 252 taktů v prameni, po opravě v edici 249 taktů.

Hlavní téma začíná v lydickém modu, který českému posluchači připomíná začátek koledy „*Narodil se Kristus Pán*“.⁸⁵ Věta je jako první radostná, veselá, slavnostní. Požaduje vysokou technickou vybavenost interpreta.

⁸⁵ Více informací k použití motivu „*Narodil se Kristus Pán*“: BERKOVEC, Jiří: *České pastorely*, Praha: 1987, s. 38-39, 200.

	TAKT	TÓNINA	ZPŮSOB PROVEDENÍ
Tutti 1 38 taktů	1-38	D dur	1. díl hlavního tématu (1-14), spojka s použitím mimotonální dominanty (15-26), 2. díl hlavního tématu + jeho echo (27-38)
Sólo 1 42 taktů	39-78 59-80	D Dur E dur	1. díl hlavního tématu (39-52), rozvedený šesti-taktový model v D dur také v modulaci v E dur (53-64), použití lidového prvku (65-72)
Tutti 2 30 taktů	81-110	A dur	hlava 1. dílu hlavního tématu (81-87), spojovací sekvenční model (88-99), 2. díl hlavního tématu + jeho echo (100-110)
Sólo 2 32 taktů	111-120 121-142	A dur h moll	nové téma spojené s technickou modulační pasáží (111-120) tónina h moll (121-146) technická pasáž
Tutti 3 24 taktů	143-166	h moll	přes tóninu A dur (147-150) zpět do D dur (od taktu 151), monotematismus (157-166)
Sólo 3 59 taktů	167-201 202-211 212-228	D dur A dur D dur	nejtechničtější část koncertu, hlava 1. dílu hlavního tématu (167-173), použití lidového prvku (174-179), monotematismus (186-190), po sekvenci nástup A dur až po korunu (211) technická pasáž s možností kadence v taktu 225
Tutti 4 24 taktů	226-249	D dur	spojka s použitím mimotonální dominanty (226-237), 2. díl hlavního tématu + jeho echo (237-249)

2.1.3 Interpretace koncertu⁸⁶

Koncert D dur klade velké požadavky na techniku sólisty i doprovodu. Jelikož nebylo možné nahlédnout do inventáře hudebních nástrojů mnichovské kapely, nelze s jistotou zodpovědět, na který model příčné flétny byl koncert nejpravděpodobněji uskutečněn

⁸⁶ Autorka bakalářské práce se také prakticky snaží o znovuoživení Wodiczkových děl pro flétnu. Měla možnost Koncert D dur a Sonátu III. G dur (opera terza) nastudovat a v obnovené premiéře provést na svém bakalářském absolventském vystoupení.

v době Wodiczkova života. Lze se však domnívat, že šlo o flétnu s jednou klapkou, která se využívala přibližně do roku 1800, kdy ji začala nahrazovat flétna s jednoduchým klapkovým systémem. Je však všeobecně známo, že se flétnisté dlouho drželi raději flétny s jednou klapkou, na kterou byla hra často příjemnější, než na flétnu se složitými klapkovými systémy. Některé pasáže navíc silně vylučují to, že by byl koncert hrán na klapkovou flétnu. Kdyby skladatel vyžadoval klapkovou flétnu, zkomponoval by je odlišně. Pokud lze vycházet z toho, že šlo o flétnu s jednou klapkou, bylo by dobré se zmínit o několika místech, které se neshodují s dobovou kompoziční praxí skladeb pro flétnu.

Hned na úvod je velice zajímavé předepsání artikulace, která byla Wodiczkou nejspíše velmi důkladně promyšlena. Použití kailí⁸⁷ dává jasnou představu o tom, jak se má úvodní téma hrát.

I. věta - Allegro, od taktu 1:

III. věta - Allegro assai, od taktu 1:

Na sólovém hlasu je patrna skladatelova orientace na housle. Při malém pokusu šlo zaznamenat, že na housle lze většinu míst zahrát mnohem příjemněji než na flétnu.

III. věta - Allegro assai, od taktu 73, a od taktu 139 Flauto Traversiere Principale:

⁸⁷ Keil, pl. keilen (z něm.) [česky - kail, kaile] - krátká čárka nad notou, nota se hraje odděleně od ostatních, avšak ne staccato.

Toto velice neobvyklé použití závěrečné stupnicovité pasáže nezní na flétnu s jednou klapkou příliš dobře.

Stejně je to i v taktu 141. Při samotné interpretaci ve vysokém tempu je téměř nemožné zahrát takt 141 kvalitně.

III. věta - Allegro assai, od taktu 125, Flauto Traversiere Principale:

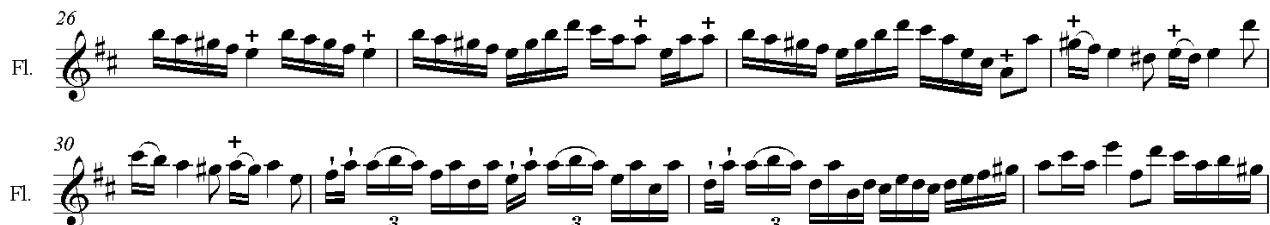

Sekvenční model od taktu 125 (typicky italský model) napovídá předběžné hypotéze o hře tohoto koncertu na jednoklapkovou flétnu. Trylky jsou vynechány na notách d^3 a e^3 , i když tím ruší přesnou sekvenci. Trylky na těchto notách se na jednoklapkové flétně hrají velice nepříjemně. V této pasáži je téměř nemožné je v rychlém tempu zahrát. Vynechání napovídá, že skladatel o této negativní součásti flétnové hry věděl.

III. věta - Allegro assai, od taktu 115, Flauto Traversiere Principale:

I. věta - Allegro, od taktu 26, Flauto Traversiere Principale:

Dva příklady velice těžkého přechodu přes tóninu E dur.

Závěrem by bylo dobré upozornit na zajímavý důkaz skladatelovy invence, kdy použil velice podobný motiv v první větě koncertu a v druhé větě Sonáty II. D dur ze Sei sonate a flauto solo e basso e violoncello...opera terza (o sonátách viz níže).

I. věta - Allegro, od taktu 26, Flauto Traversiere Principale:

The image shows a musical score for the first movement of an opera, starting at measure 26. It features two staves: Flute (Fl.) and Violoncello/Double Bass (Vc.). The key signature is D major (two sharps). The flute part consists of eighth-note patterns with various ornaments (marked with a cross and a plus sign). The cello/bass part provides a steady accompaniment with eighth notes and some rests. At measure 29, a second staff for Violin II (Vln. II) is introduced, playing a similar eighth-note pattern. At measure 33, the flute part includes triplets of eighth notes, and the violin II part also features triplets.

U koncertu tuto sólovou pasáž doprovází pouze continuo, od taktu 32 přebírá hru continua part II. houslí.

Sonáta II. D dur, 2. věta Allegro, od taktu 5, Flauto Traversiere Principale:

The image shows a musical score for the second movement of a sonata, starting at measure 5. It features two staves: Flute (Fl.) and Bassoon (Bc.). The key signature is D major (two sharps). The flute part has eighth-note patterns with ornaments. The bassoon part has a similar accompaniment, with some notes marked with an 'x' and a circled number (e.g., 6, 7, 8, 4, 6). At measure 11, the flute part includes triplets of eighth notes, and the bassoon part has a circled '6' above a note.

Zajímavé je i použití podobného continua a jelikož není v koncertu continuo očíslováno, dává zápis číslovaného basu v sonátě představu správné realizace.

2.2 Sonáty pro flétnu ⁸⁸

Stavebně se sonáty dají zařadit do tzv. starosonátové formy, jedno výrazně expoziční téma je minimálně propracováno a ihned zase zopakováno v závěru (tzv. provedení se dá zahrnout většinou jen do několika málo taktů). Témata sonát jsou velmi melodická, nápadná a poutavá s často se vyskytujícími lidovými prvky. Po přehrání několika sonát je interpretovi znám skladatelův rukopis, např. v kadenčních závěrech.

Kompoziční plán všech známých sonát:

opera prima	oeuvre second	opera terza
6 sonát	4 sonáty / 4 sonáty	6 sonát
housle	housle / flétna	flétna

2.2.1 Huit sonates pour le violon et la basse dont il y en a quatre pour la flûte traversiere...oeuvre second

Uvedeny jsou pouze sonáty pro flétnu, tzn. 5. - 8. sonáta. Titulní strany a incipity zachovávají původní ráz tisku.

HUIT SONATES Pour le Violon et la Basse <i>Dont il y en a quatre pour la Flûte Traversiere</i> DEDIÉ <i>A S. M. Imperiale L'Imperatrice Reignante Amalie</i> PAR MR WENCESLAO WODICZKA <i>Premier Violin de S. M. Imperiale Charles VII.</i> OEUVRE SECOND	Tóniny: Sonáta V - F dur Sonáta VI - d moll Sonáta VII - F dur Sonáta VIII - d moll
--	--

⁸⁸ Z hlediska rozsahu práce nemohou být uvedeny veškeré podrobnosti vztahující se k sonátám pro flétnu, a mohou být předmětem dalšího zkoumání.

SONATA V
Siciliana
 A Flauto Traverso [Sicil]

Allegro Moderato

Tempo di Menuetto

SONATA VI
Adagio
 A Flauto Traverso

Allegro

Menuetto

SONATA VII
Adagio
 A Flauto Traverso

Allegro

Menuetto

SONATA
VIII
A Flauto Traverso

Adagio

Allegro

Menuetto

2.2.2 Sei sonate a flauto solo e basso e violoncello...opera terza

SEI
SONATE,
A
Flauto solo e Basso e Violoncello
Del Signor
WENCESLAS WODISKA
OPERA TERZA

Tóniny:

- Sonáta I. - a moll
- Sonáta II. - D dur
- Sonáta II. - G dur
- Sonáta IV. - h moll
- Sonáta V. - G dur
- Sonáta VI. - A dur

SONATA
I.

Andante.

Allegro.

Allegro Assai.

SONATA II.

Siciliana.

Allegro.

Giga.

Detailed description: This block contains the musical score for Sonata II. It consists of three systems of music. The first system is for the 'Siciliana' movement, written in 6/8 time. The second system is for the 'Allegro' movement, written in common time (C). The third system is for the 'Giga' movement, written in 3/8 time. Each system includes a treble and bass clef staff with various musical notations such as notes, rests, and fingerings.

SONATA III.

Larghetto.

Allegro.

Presto.

Detailed description: This block contains the musical score for Sonata III. It consists of three systems of music. The first system is for the 'Larghetto' movement, written in common time (C). The second system is for the 'Allegro' movement, written in common time (C). The third system is for the 'Presto' movement, written in 3/8 time. Each system includes a treble and bass clef staff with various musical notations such as notes, rests, and fingerings.

SONATA IV.

Adagio.

Allegro Moderato.

Gavotta I.a

Detailed description: This block contains the musical score for Sonata IV. It consists of three systems of music. The first system is for the 'Adagio' movement, written in common time (C). The second system is for the 'Allegro Moderato' movement, written in common time (C). The third system is for the 'Gavotta I.a' movement, written in common time (C). Each system includes a treble and bass clef staff with various musical notations such as notes, rests, and fingerings.

SONATA

V.

Andante.

Allegro.

Minuetto Io.

SONATA

VI.

Adagio.

Allegro Moderato.

Minuetto.

3 Ediční zpráva

Notopis pramene je dobře čitelný, kopista psal úhledně, používal nejspíše více druhů psacích potřeb, jelikož si lze dobře povšimnout různých tloušťek čar, např. taktové čáry, trámce, kaile nad notami, nožičky, aj.

3.1 Zásahy v konkrétních okruzích

3.1.1 Artikulace

Po sestavení partitury vyvstaly velké nesrovnalosti v zápisu artikulace jednotlivých hlasů, tzn. obloučků a kailí. V partech bylo tedy nutné artikulaci sjednotit. Nejpoctivěji byla zapsána v partech flétny a obligátního violoncella, proto artikulace v ostatních hlasech byla přizpůsobena těmto. Lze se domnívat, že kopista notový zápis přepsal, avšak v následném doplnění artikulace nebyl důsledný a doplnil ji mnohdy velice rozdílně.

Pro názornou ukázkou může posloužit I. věta Allegro, takt 10:

Znění v prameni,
nesjednocenost artikulace
v partech Vln. II, Vla. a Vc.

Musical score for measures 10-11 from the original manuscript. It features five staves: Flute (Fl.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), and Violoncello (Vc.). The Flute and Violoncello parts have consistent slurs and accents. The Violin II, Viola, and Violoncello parts show inconsistent articulation, with some notes having slurs and others having accents or no articulation at all.

Znění v edici.

Musical score for measures 10-11 from the edition. It features the same five staves as the original manuscript. The articulation is now uniform across all parts, with slurs and accents consistently applied to the notes in the Violin II, Viola, and Violoncello parts, matching the original Flute and Violoncello parts.

I. věta Allegro, takty 9-14, znění v prameni:

9
Fl.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.

12
Fl.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.

I. věta Allegro, takty 9-14, znění v edici:

9
Fl.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.

12
Fl.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.

Nebylo možné návrhy změn v artikulaci při vytváření partitury zapisovat kupříkladu do hranatých závorek. Notový materiál by se pro množství takovýchto zásahů stal velice nepřehledným. Bylo tedy nutné přistoupit k realizaci praktické edice, která však byla připravena velmi citlivě a snažila se artikulaci do celkového rázu skladby doplnit historicky poučeně. V tabulce edičních zásahů tyto změny tedy obsaženy nebudou.

3.1.2 Chybějící takty

III. věta Allegro assai, takty 4-7, chybí takt 6/Viola Alto:

Doplnění chybějícího taktu 6 v partu Viola Alto dle stejného modelu v partu Violoncello Obligato.

III. věta Allegro assai, takty 132-136, chybí takt 135/Flauto Traversiere Principale:

Chybějící takt 135 v partu Flauto Traversiere Principale byl doplněn dle sekvenčního modelu s přidáním noty cis^3 pro stupňující účinek sekvence.

III. věta Allegro assai, takty 174-185, chybí takty 178 a 179/Violino Secundo:

Chybějící takty 178 a 179 v partu Violino Secundo byly
doplněny dle sekvenčního modelu taktů 184 a 185.

The image shows a musical score for measures 174-185. It includes parts for Flute (Fl.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), and Cello (Vc.). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. Measures 178 and 179 are marked with a plus sign (+) above the staff, indicating they are reconstructed. The Cello part is marked 'Soli p'. The score is in G major and 3/4 time.

3.1.3 Posuvky

Některé křížky pro utvrzení změny byly v taktích záměrně ponechány, jak byly zapsány v prameni. Opisovač věděl, že jde o místa, kde by mohlo být předznamenání lehce spleteno, a proto je dobré utvrdit interpreta o jeho trvání či změně.

I. věta Allegro, takt 14:

The image shows a musical notation for measure 14 of the first movement, showing the Cello part (Vc.) in G major, 3/4 time. The measure contains a sequence of notes: G2, A2, B2, C3, D3, E3, F#3, G3.

Kdyby nebylo znovu utvrzeno fis, mohlo
by lehce dojít k záměně za f.

3.1.4 Rozsahové chyby

I. věta Allegro, takty 17-18:

Nota cis¹ je mimo rozsah dobové jednoklapkové flétny, lze doporučit realizaci taktu 18 s prodloužením fis¹ a e¹ na noty osminové.

Musical score for measures 17-18 of the first movement, Allegro. The score is in G major and common time. It features five staves: Flute (Fl.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), and Violoncello (Vc.). The flute part has a note marked with a superscript '1' above it, indicating it is outside the instrument's range. The other instruments play rhythmic accompaniment.

I. věta Allegro, takt 45:

Tón a je mimo rozsah příčné flétny.

Znění v edici.

Musical score for measure 45 of the first movement, Allegro, showing the original notation. The score is in G major and common time. It features five staves: Flute (Fl.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), and Violoncello (Vc.). The flute part has a note marked with a superscript '1' above it, indicating it is outside the instrument's range.

Musical score for measure 45 of the first movement, Allegro, showing the edited notation. The score is in G major and common time. It features five staves: Flute (Fl.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), and Violoncello (Vc.). The flute part has a note marked with a superscript '1' above it, indicating it is outside the instrument's range.

III. věta Allegro assai, takty 27-38:

Beze změny zůstaly takty, kdy dobová jednoklapková flétna má jiný rozsah (oproti moderní flétně). V tomto případě lze doporučit vynechání mimorozsahových not, či převedení celého modelu o oktávu výše.

The image displays a musical score for measures 27-38 of the third movement, Allegro assai. The score is arranged in five staves: Flute (Fl.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), and Violoncello (Vc.). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. Measures 27-32 show a dynamic shift from piano (*p:*) to forte (*fo:*). Measure 33 is marked 'Solo' for the flute. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

III. věta Allegro assai, od taktu 224, kadence:

Na konci III. věty bylo možno zaznamenat zřejmou chybu, kdy je na subdominantě v očekávání kadence, avšak její koncová kadenční část je zapsána do následujících taktů, proto byly taktové čáry zrušeny a je zde dán možný prostor interpretovi kadenci dotvořit.

Znění v prameni.

Musical score for measures 224-228. The score includes parts for Flute (Fl.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), and Violoncello (Vc.). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The flute part has a melodic line with slurs and accents. The strings provide a rhythmic accompaniment.

Znění v edici.

Musical score for measures 224-228, labeled 'Cadenza'. The score includes parts for Flute (Fl.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), and Violoncello (Vc.). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The flute part features a cadenza with a fermata over a note. The strings provide a rhythmic accompaniment.

3.1.5 Trámce

Edice se také snaží o zachování původního rázu notopisu. Spojení některých not trámci nabízí dnešní notografický program rozdílně, avšak v původním zápisu měly některé vazby zřejmý význam v souvislosti s artikulací a interpretací.

I. věta Allegro, takt 9:

Trámce vedou melodii,
která má díky tomu jednotný tah -
znění v prameni.

Trámce nevedou melodii,
svádí k vzájemnému oddělování not -
dnešní způsob notopisu.

Musical score for measure 9. The score includes parts for Flute (Fl.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), and Violoncello (Vc.). The key signature is one flat (Bb) and the time signature is 3/4. The flute part has a melodic line with slurs and accents. The strings provide a rhythmic accompaniment.

Musical score for measure 9. The score includes parts for Flute (Fl.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), and Violoncello (Vc.). The key signature is one flat (Bb) and the time signature is 3/4. The flute part has a melodic line with slurs and accents. The strings provide a rhythmic accompaniment.

II. věta Adagio, takt 6:

Poslední noty naznačují jasné oddělení vůči zdvihu do dalšího taktu.

3.2 Obecné zásady

- Harmonie - provedena změna vzhledem k harmonickému podkladu.
- Platí křížek z taktu - kopista v mnoha případech znovu nezapsal posuvku.
- Shoda s ostatními party - znamení pro dynamiku musí být připsáno pro shodu s ostatními party.
- bé ve významu odrážky - kopista používal odrážky, avšak i dle starší tradice i bé ve smyslu odrážky, v edici jsou v těchto místech použity pouze odrážky.

3.3 Tabulka provedených edičních zásahů

3.3.1 I. věta Allegro

hlas	takt	pozice	znění v prameni	znění v edici	poznámka*
Flauto Traversiere Principale	6	9.	c ²	trylek nad notou	stejně jako v taktu 8
Flauto Traversiere Principale	9	1.	-	znaménko pro piano	ostatní party
Flauto Traversiere Principale	24	9.	c ³	h ³	harmonie

Flauto Traversiere Principale	45	9.	a	a ¹	mimo rozsah flétny
Flauto Traversiere Principale	67	2.	a ¹	ais ¹	platí křížek z taktu 66
Flauto Traversiere Principale	84	9.	d ²	trylek nad notou	stejně jako v taktu 81
Flauto Traversiere Principale	85	1.	fes ²	f ² s odrazkou	bé ve významu odrazky
Flauto Traversiere Principale	86	7.	fes ²	f ² s odrazkou	bé ve významu odrazky
Flauto Traversiere Principale	87	2.	cis ²	c ²	platí odrazka z taktu 86
Flauto Traversiere Principale	87	4.	fes ²	f ² s odrazkou	bé ve významu odrazky
Flauto Traversiere Principale	88	2.	fes ²	f ² s odrazkou	bé ve významu odrazky
Flauto Traversiere Principale	88	-	zrušena taktová čára	-	nadbytečnost
Flauto Traversiere Principale	106	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violino Primo	6	9.	c ²	trylek nad notou	shoda s partem Flauto Traversiere
Violino Primo	8	9.	d ²	trylek nad notou	shoda s partem Flauto Traversiere
Violino Primo	9	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Violino Primo	70	8.	ais ¹	a ¹	harmonie
Violino Primo	97	9.	c ²	trylek nad notou	shoda s partem Flauto Traversiere
Violino Primo	99	9.	d ²	trylek nad notou	shoda s partem Flauto Traversiere

Violino Secondo	9	1.	-	znaménko pro piano	shoda s partem Flauto Traversiere
Violino Secondo	19	1.	-	znaménko pro piano	shoda s partem Violino Primo
Violino Secondo	27	1.	g ¹	gis ¹	platí křížek z taktu 26
Violino Secondo	62	5.	-	znamení pro Tutti	shoda s ostatními party
Violino Secondo	82 83 84	1.	g ¹	gis ¹	platí křížek z taktu 81
Violino Secondo	86	5.	fis ¹	f ¹	harmonie
Violino Secondo	87	1.	fis ¹	f ¹	harmonie
Violino Secondo	96	1.	-	znamení pro Tutti a forte	shoda s ostatními party
Violino Secondo	106	1.	-	znaménko forte	shoda s ostatními party
Alto Viola	8	1.	g ¹	gis ¹	platí křížek z taktu 7
Alto Viola	9	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Alto Viola	19	1.	-	znamení pro Solo	shoda s ostatními party
Alto Viola	46	1.	-	znamení pro Solo	shoda s ostatními party
Alto Viola	74	1.	-	znamení pro Solo	shoda s ostatními party
Alto Viola	96	1.	-	znamení pro Tutti a forte	shoda s ostatními party
Alto Viola	99	1.	g ¹	gis ¹	platí křížek z taktu 98

Alto Viola	106	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	19	1.	-	znamení pro Solo	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	46	1.	-	znamení pro Solo	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	73	6.	gis	g	harmonie
Violoncello Obligato	74	1.	-	znamení pro Solo	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	86	1.	cis	c	harmonie
Violoncello Obligato	86	5.	fes	f s odrazkou	bé ve významu odrazky
Violoncello Obligato	95	-	-	-	upraveny notové hodnoty vůči kadenci
Violoncello Obligato	96	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	106	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party

3.3.2 II. věta Adagio

hlas	takt	pozice	znění v prameni	znění v edici	poznámka
Flauto Traversiere Principale	3	7.	d ^{is} ²	d ²	harmonie
Flauto Traversiere Principale	10	4.	d ³ dvaatřicetivonové	d ³ šestnáctivonové	chybná notová hodnota

Flauto Traversiere Principale	16	14.	osminová pomlka	zrušena	nadbytečnost
Flauto Traversiere Principale	17	10.	ais ²	a ²	harmonie

3.3.3 III. věta Allegro assai

hlas	takt	pozice	znění v prameni	znění v edici	poznámka
Flauto Traversiere Principale	22 23 24	1.	g ²	gis ²	platí křížek z taktu 21
Flauto Traversiere Principale	27	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Flauto Traversiere Principale	30	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Flauto Traversiere Principale	33	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Flauto Traversiere Principale	36	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Flauto Traversiere Principale	48	3.	g ²	gis ²	platí křížek z taktu 47
Flauto Traversiere Principale	66	2.	d ²	dis ²	platí křížek z taktu 65
Flauto Traversiere Principale	68	opora	d ²	dis ²	platí křížek z taktu 67
Flauto Traversiere Principale	72	opora	g ²	gis ²	platí křížek z taktu 71
Flauto Traversiere Principale	100	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Flauto Traversiere Principale	103	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party

Flauto Traversiere Principale	106	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Flauto Traversiere Principale	109	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Flauto Traversiere Principale	111	1.	-	znamení pro Solo	shoda s ostatními party
Flauto Traversiere Principale	112	5.	a^2	trylek nad notou	stejně jako v taktu 111
Flauto Traversiere Principale	135	-	-	-	chybí takt, dokomponování
Flauto Traversiere Principale	161	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Flauto Traversiere Principale	161 162	1.	fes^2	f^2 s odrazkou	bé ve významu odrážky
Flauto Traversiere Principale	163 164	1.	fis^2	f^2	platí odrážka z taktu 162
Flauto Traversiere Principale	183	1.	a^2	trylek nad notou	stejně jako v taktu 177
Flauto Traversiere Principale	201	5.	a^1	trylek nad notou	stejně jako v taktu 197
Flauto Traversiere Principale	225	1.	-	znamení pro kadenci	harmonie
Flauto Traversiere Principale	236 237 238	1.	g^2	gis^2	platí křížek z taktu 235
Violino Primo	22 23 24	1.	g^2	gis^2	platí křížek z taktu 21
Violino Primo	27	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Violino Primo	30	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violino Primo	36	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party

Violino Primo	103	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violino Primo	120	1.	a^2	trylek nad notou	shoda s partem Flauto Traversiere
Violino Primo	161	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Violino Primo	161 162 163 164	1.	fes^2	f^2	bé ve významu odrážky
Violino Primo	176	1.	c^2	příráz k hlavní notě	shoda s partem Flauto Traversiere
Violino Primo	177	4.	cis^2	c^2	platí odrážka z taktu 176
Violino Primo	236	1.	g^2	gis^2	platí křížek z taktu 235
Violino Primo	238	1.	g^2	gis^2	platí křížek z taktu 237
Violino Secundo	18	1.	cis^2	c^2	platí odrážka z taktu 17
Violino Secundo	27	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Violino Secundo	29	1.	-	zrušeno znaménko pro piano	záměna s taktom 27
Violino Secundo	30	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violino Secundo	31	1.	-	zrušeno znaménko pro forte	záměna s taktom 30
Violino Secundo	36	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violino Secundo	37	1.	-	zrušeno znamení pro Tutti	chyba

Violino Secundo	60 61	1.	g ¹	gis ¹	platí křížek z taktu 59
Violino Secundo	100	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Violino Secundo	103	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violino Secundo	109	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violino Secundo	161	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Violino Secundo	178 179	-	-	-	chybí takty, dokomponování
Violino Secundo	181	1.	g ¹	gis ¹	platí křížek z taktu 180
Violino Secundo	229	1.	-	znamení pro Tutti	shoda s ostatními party
Violino Secundo	232	1.	cis ²	c ²	platí odrážka z taktu 231
Violino Secundo	247	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violino Secundo	248	1.	-	zrušeno znaménko pro forte	záměna s taktem 250
Alto Viola	6	-	-	-	chybí takt, dokomponování
Alto Viola	27	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Alto Viola	30	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Alto Viola	33	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Alto Viola	36	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party

Alto Viola	39	1.	-	znamení pro Solo	shoda s ostatními party
Alto Viola	100	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Alto Viola	103	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Alto Viola	109	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Alto Viola	111	1.	-	znamení pro Solo	shoda s ostatními party
Alto Viola	161	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Alto Viola	164	1.	fes ¹	f ¹ s odrazkou	bé ve významu odrážky
Alto Viola	167	1.	-	znamení pro Solo	shoda s ostatními party
Alto Viola	226	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Alto Viola	244	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Alto Viola	247	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	27	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	30	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	36	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	39	1.	-	znamení pro Solo	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	100	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party

Violoncello Obligato	103	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	106	1.	-	znaménko pro piano	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	109	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	111	1.	-	znamení pro Solo	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	143	1.	-	znamení pro Tutti	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	149	3.	g	gis	platí křížek z taktu 148
Violoncello Obligato	154	4.	cis	c	harmonie
Violoncello Obligato	167	1.	-	znamení pro Solo	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	226			znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	247	1.	-	znaménko pro forte	shoda s ostatními party
Violoncello Obligato	248	1.	-	zrušeno znaménko pro forte	záměna s taktom 247

4 ZÁVĚR

Muzikologové i interpreti se snaží o objevení nových skladeb a jejich opětovné provedení. Stejně tak to bylo i s návrhem Jany Semerádové ke spartaci Koncertu D dur pro flétnu Wenceslaa Wodiczky - Václava Vodičky, o kterém jsem do té doby nevěděla vůbec nic, ani o skladbě, ani o autorovi.

Jelikož se sama věnuji hře na dobové flétny, návrh mě oslovil, ačkoliv jsem věděla, že to bude za cenu mnohých obtíží spojené s neznalostí hudebně-vědných pojmů.

Wodiczkovu kompoziční činnost řadíme na přelom baroka a klasicismu, jinak řečeno galantního slohu. V tomto období skladatelé toužili po novém hudebním vyjádření. U Wodiczkových skladeb je to velice patrné. Po stránce formální jsou jeho skladby s odrazem spíše barokním, avšak harmonicky jsou průzračné a citlivé, dynamicky a artikulačně rafinované, styl směřuje k novému vyjadřování nastupujícího klasicismu. Wodiczkovy skladby, se kterými jsem se v průběhu práce seznámila, jsou půvabné a snad lze v očekávání doufat, že stejně tak jako v současné době vyhledávané skladby hudebníků kapely hraběte Morzina⁸⁹ se dočkají další díla Wenceslaa Wodiczky vyzdvižení z archívů a zařazování na koncertní pódia. V neposlední řadě by bylo zajímavé zjistit informace o prozatím neznámých sonátách pro violoncello.

Wenceslao Wodiczka doslova naplnil rok mého života, ale byl to rok krásný, plný napětí, očekávání a splněných přání, tedy až na to největší, které se nesplnilo, na jistotu v jeho datu narození. Snad se jednou podaří s určitostí říci, kde a kdy se narodil. Novou etapou v pátrání po zpřesňujících informacích o jeho životě jistě bude hledání v Mnichově, snad i za pomoci Roberta Münstera, který má problematiku mnichovských hudebníků prozkoumanou, a i přes svůj vysoký věk zatím velice ochotně reagoval na kladené otázky. Dalším okruhem, který se již do této práce nevešel, je zpracování tématu hudebníků na mnichovském dvoře. Ostatně celá otázka Mnichovské dvorní kapely před příchodem hudebníků z Manheimu není v české literatuře dosud zpracována.

⁸⁹ KAPSA, Václav: *Hudebníci hraběte Morzina, Příspěvek k dějinám šlechtických kapel v Čechách v době baroka*, Praha 2010.

Shrnutí mé práce je možno zúžit do jedné věty, respektive dvou slov. Den po mém bakalářském absolventském koncertě, na kterém zazněl po dlouhém spánku v knihovně Koncert D dur a Sonáta G dur, jsem dostala od Václava Kapsy SMS, ve které mimo jiné stálo: „Ať žije Vodička a další objevy!“ a já mu odepsala: „Vodička žije!“

5 SEZNAM LITERATURY

PRAMENY:

SOA Praha, matriky: Církvice, Chotusice Kutná Hora, Rataje, Sedlec.

WODICZKA, Wenceslao: *Huit sonates pour le violon et la basse dont il y en a quatre pour la flute traversiere...oeuvre second*, Paris [po 1742].

WODISKA, Wenceslas: *Sei sonate a flauto solo e basso e violoncello...opera terza*, Paris 1753.

WODITZKA, Wenzelao: Concerto à 5 ^{stromti}, Badische Landesbibliothek, Musikabteilung D-KA/ Mus. Hs. 1003, Karlsruhe.

NOVODOBÉ NOTOVÉ MATERIÁLY:

VODIČKA, Václav: *Sei Sonate*, Musica Antiqua Bohemica, Praha 1962.

VODIČKA, Václav: *Sinfonia*, Musica Viva Historica, Praha 1981.

ZVUKOVÉ ZÁZNAMY:

VODIČKA, Václav: *Czech violin music of the 18th century*, Loděnice 1993.

LITERATURA:

BAUMGARTNER, Alfred: *Musik der Klassik, Der Grosse Musik Führer*, Salzburg 1982.

BERKOVEC, Jiří: *České pastorely*, Praha 1987.

ČERNUŠÁK, Gracian; ŠTĚDRŮŇ, Bohumír; NOVÁČEK, Zdenko: *Česko-slovensko hudební slovník osob a institucí*, Praha 2/1965.

ČERVENÝ, Václav - ČERVENÁ, Jarmila: *Berní rula. Generální rejstřík ke všem svazkům (vydaným i dosud nevydaným) berní ruly z roku 1654 doplněný (tam, kde se nedochovály) o soupis poddaných z roku 1651*, Praha I., II./2003.

DÍTĚTOVÁ, Eva: *Držitelé domků v Nových Dvorech v roce 1734*, dostupné online: <http://novedvory.cz/oxibD1qMSZyPTEzJmthbG9kPSZrYWxkbz0mZT0mdHlwem9iPTImej0xMDkmaWRwYXJlbnQ9MSZpZHBvbG96PTE2JnJhej0mcz0w>, [cit. 9. 9. 2010].

DÍTĚTOVÁ, Eva: *Nejstarší matriky se zápisy z Nových Dvorů a Ovčár*, dostupné online: <http://novedvory.cz/oxibD1qMSZyPTEzJmthbG9kPSZrYWxkbz0mZT0mdHlwem9iPTImej0xMTAmaWRwYXJlbnQ9MSZpZHBvbG96PTE2JnJhej0mcz0w>, [cit. 9. 9. 2010].

DLABACŽ, Gottfried Johann: *Allgemeines historisches Künstler-Lexikon für Böhmen und zum Teil auch für Mähren und Schlesien*, Praha 1815.

EITNER, Robert: *Biographisch-bibliographisches Quellen-Lexikon der Musiker und Musikgelehrten der christlichen Zeitrechnung bis zur Mitte des neunzehnten Jahrhunderts*, Leipzig 10/1904.

FÉTIS, Francois-Joseph: *Biographie universelle des musiciens et bibliographie générale de la musique, deuxième édition*, Paris 8/1867.

FOCHT, Josef (ed.), <http://www.bml.lmu.de/>, 2006-2011.

GERBER, Ernst Ludwig: *Historisch-Biographisches Lexikon Der Tonkünstler welches Nachrichten von dem Leben und Werken*, Leipzig 2 N-Z/1782.

GERBER, Ernst Ludwig: *Neues historisch-biographisches Lexikon der Tonkünstler welches Nachrichten von dem Leben und Werken*, Leipzig 2 S-Z/1814.

GRADENWITZ, Peter E., in: *Lexikon zur deutschen Musikkultur: Böhmen, Mähren, Sudetenschlesien*, München 2 M-Z/2000.

GURLITT, Wilibald: *Riemann Musik Lexikon*, Mainz L-Z/1961.

HLAVAČKA, Milan: *Karel Albrecht*, Praha 1997.

KAPSA, Václav: *Hudebníci hraběte Morzina, Příspěvek k dějinám šlechtických kapel v Čechách v době baroka*, Praha 2010.

KOLEKTIV AUTORŮ: *Internationalen Quellenlexikon der Musik* (RISM), dostupné online: <http://opac.rism.info/> [cit. 12. 1. 2011].

KOLEKTIV AUTORŮ: *Ottův slovník naučný, ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí*, Praha 26, U-Vusín/1907.

KOOLE, Arend - REIJEN, Paul van, in: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians Online*, Lustig, Jacob Wilhelm, dostupné přes placenou online databázi: <http://www.oxfordmusiconline.com/> [cit. 14. 3. 2011].

KRUPKA, Hanuš: *Předmluva k Vodička, Václav: Sinfonia*, Musica Viva Historica, Praha 1981.

LEDR, Josefa: *Děje panství a města Nových Dvůrů*, Kutná Hora 1884.

MENDEL, Hermann - REISSMANN, August: *Musikalisches Conversations-Lexikon. Eine Encyklopädie der gesammten musikalischen Wissenschaften*. Berlin 11/1879.

MÜNSTER, Robert: *Aus Mozarts Münchner Bekanntenkreis: Die Musikerfamilie Wodiczka*, Hudební věda, Praha 4/1991.

MÜNSTER, Robert - HABERKAMP, Gertraut: *Die ehemaligen Musikhandschriftensammlungen der königlichen Hofkapelle und der Kurfürstin Maria Anna in München*, München 1982.

MÜNSTER, Robert: *Herzog Clemens Franz von Paula von Bayern und seine Münchener Hofmusik*, Tutzing 2008.

PIERREUSE, Bernard: *Flute Literature*, Paris 1982.

QUANTZ, Johann Joachim: *Pokus o návod, jak hrát na příčnou flétnu*, Praha 1990 (přek. Bělský, Vratislav).

SCHOENBAUM, Camillo: *Předmluva k Vodička, Václav: Sei Sonate*, Musica Antiqua Bohemica, Praha 1962.

SCHOENBAUM, Camillo - MÜNSTER Robert., in: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, London 27/2001.

SCHOENBAUM, Camillo - MÜNSTER Robert, in: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians Online*, Wodiczka, Wenceslaus, dostupné přes placenou online databázi: <http://www.oxfordmusiconline.com/> [cit. 13. 9. 2010].

SCHOENBAUM, Camillo, in: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, London 20/1980.

SPÁČILOVÁ, Jana, in: *Český hudební slovník osob a institucí*, Vodička, Václav, dostupné online: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=123/ [cit. 13. 9. 2010].

SPÁČILOVÁ, Jana, in: *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*, 17/2007.

SPÁČILOVÁ Jana: *Některé otázky barokní houslové techniky na příkladu učebnice Václava Vodičky (1757)*, in: De Musica. Zborník Katedry hudby Prešovskej univerzity v Prešově, Prešov 2010, s. 124-146 (sborník z konference „Vzájomné vzťahy a ovplyvňovanie vokálnej a inštrumentálnej hudby v 16. - 18. storočí v kontexte historicky poučenej interpretácie“, Prešov 4. – 6. 11. 2008).

SPÁČILOVÁ, Jana: *Vodičkova houslová škola (Amsterdam, c. 1757) v kontextu dobové pedagogické literatury*, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, diplomová práce, Praha 2001.

SULEK, Malgorzata, in: *Encyklopedia Muzyczna*, Kraków T-V/2009.

ŠIMÁK, Josef Vítězslav: *Zpovědní seznamy arcidiecéze pražské z let 1671-1725. Sv. 2. Chrudimsko, Čáslavsko*, Praha 1918.

TYWONIAK, Jiří - JUNKOVÁ, Eva: *Inventáři archivního fondu: „Velkostatek NOVÉ DVORY“*, Praha 1968.

VACULČIAKOVÁ, Martina: *Huslová tvorba Václava Vodičku v kontexte huslovej interpretácie 18. storočí*, Filozofická fakulta Univerzity Palackého, bakalářská práce, Olomouc 2008.

VESTER, Frans: *Flute music of 18th century*, Monteux 1985.

VESTER, Frans: *Flute Repertoire Catalog*, London 1967.

WÜRZ, Anton, in: *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*, 14/1968

6 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Concerto à 5 ^{stromti}: | Flauto Traversiere | Violino Primo | Violino Secundo
| Alto Viola | et | Basso | del Sig: Wenzelao [sic!] | Woditzka [sic!]